HAKİKAT

GÜNLÜK AKŞAM GAZETESİ

İDARE YERİ: İSTANBUL TÜRKOCAGI CADDESİ. TELEFON: 24154
TELGRAF ADRESİ: «HAKİKAT» İSTANBUL - POSTA KUTUSU: 610

YIL: 1 — SAYI: 30 | PAZARTESİ 19 AĞUSTOS 1940 | Fiatı 3 kuruş

Meclis 15 günlük tatil devresine giriyor

Ankara (Hususî) — Meclis öbür gün toplanacak, bu içtimadan sonra 15 günlük tatil devresine girilecektir. Bu müddet zarfında meb'uslar intihab dairelerine giderek halkla temaslar yapacaklar, halkın derd ve dileklerini dinleyip tesbit edeceklerdir.

Ucuz evler inşası için bir kanun projesi

Ankara (Hususî) — Dahiliye Vekâletinin büyük şehirlerde mesken buhranını önlemek üzere hazırladığı bir kanun projesine göre Belediyeler, halka on sene müddetli taksitle arsa, satacak, buralara yapılacak evler 10 sene vergiden muaf tutulacaktır.

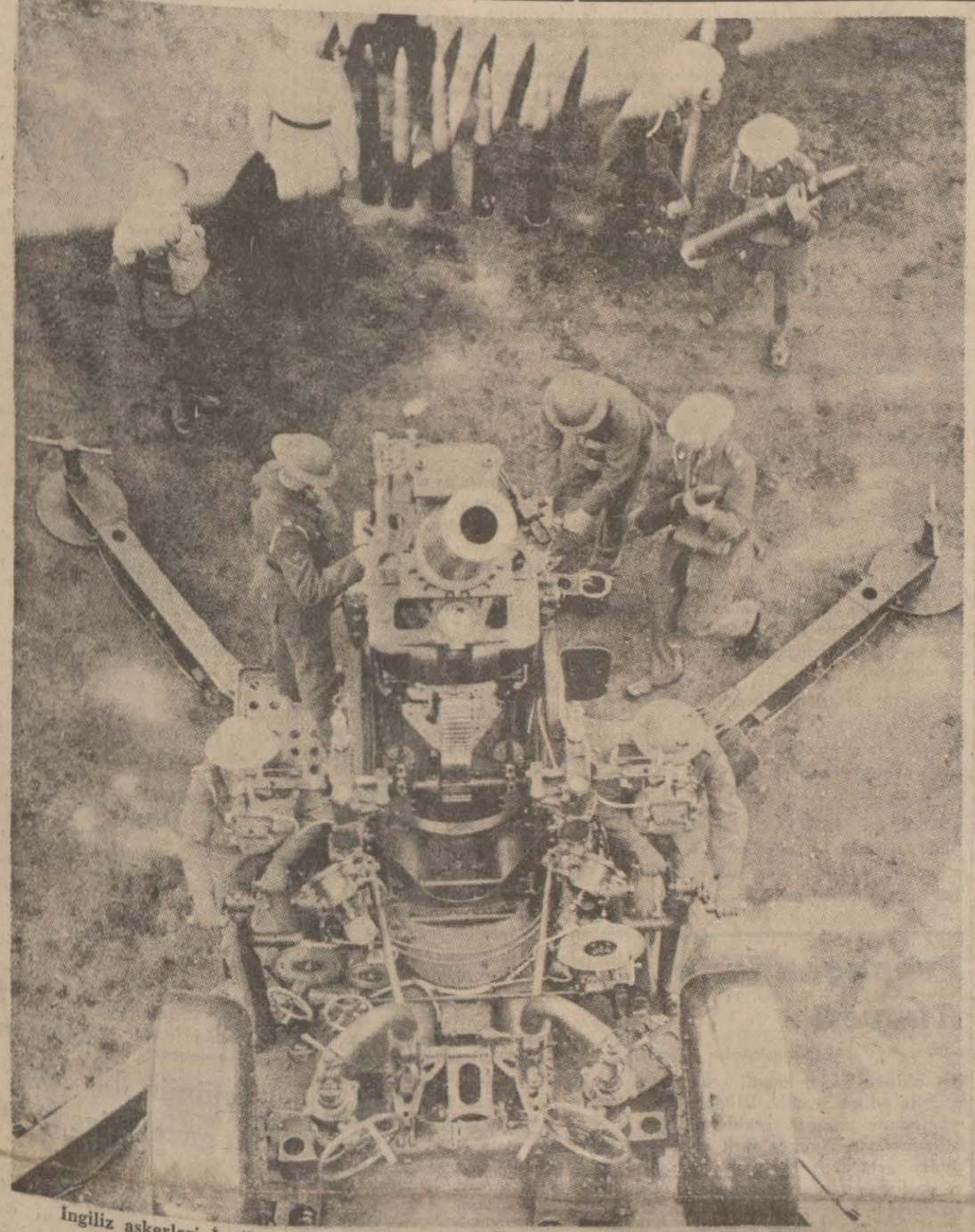

İngiliz askerleri İngilterenin müdafaasında kullanılan muazzam müdafaa toplarından birinin başında düşmanı kollarlarken...

SON HABER

Yalnız dün 144 Alman tayyaresi düşürüldü

Londra 19 (A.A.) — Alman tayyareleri dün Londranın müdafaa tertibatına hücuma teşebbüs eylemişlerdir. Alman raporlara göre 140 tayyare kaybetmişlerdir. İngilizlerin tayyare zayiatı 16 avcı tayyaresinden ibarettir.

Hücuma iştirak eden Alman tayyareleri miktarı nazarı itibara alınırsa Almanlar, dün en ağır zayiata uğramışlardır. Filhakika taarruz eden her dört Alman tayyaresinden biri düşürülmüştür. Başlıca üç hücum yapılmıştır. İlk taarruz saat on üçte başlamış, Londranın banliyölerine ve Kent Kontluğuna bombalar atılmıştır. Muharebeler bir saat sürmüştür.

İkinci hücuma 42 Alman tayyaresi iştirak ederek Londranın üzerine gelmeğe teşebbüs etmişlerse de hedeflerine varamadan püskürtülmüşlerdir.

Akşam 70 düşman tayyaresi Taymis'in mansabı üzerinde uçmuşlar, şiddetli bir muharebeden sonra geri dönmüşlerdir. İngiliz Spitfire tayyareleri havalandıkları zaman bütün Alman tayyareleri içlerinden 6 tanesi düşürülen bazıları müstesna gözden kaybolmuşlardı. Diğerleri o kadar vahim hasarata uğramışlardı ki, üslerine dönmeleri şüphelidir.

Harbin bidayetindenberi İngiltere ve İngiliz sahilleri üzerinde düşürülen Alman tayyareleri 1000 den fazladır. İngiliz zayiatı ise 200 tayyaredir.

İngilizler Alman tebliğlerinde rakamlara gülmekten kırılıyor!

Londra 19 (A.A.) — Alman tayyarecilerinin İngiltereye yaptıkları hücumlarda tehirli bombalar kullandıkları iyice anlaşılmıştır.

Nevyork Herald'ın muhabiri bu münasebetle diyor ki:

«Almanlar bu bombaları İngilizlerin emniyetini sarsmak ve maneviyatını bozmak için kullanıyolar. Fakat teşebbüsleri akim kalmıştır. Alman tayyarecilerinin hücum ettikleri havaliyi gezdim. Her tarafta halk çalışıyor, yiyor, içiyor ve Alman tayyarelerinin gûya İngilterede ika ettikleri hasarata aid Alman tebliğlerinde münderic rakamları okudukça kahkahadan kırılıyor. Şayanı dikkattir ki İngiliz gazeteleri Alman başkumandanlığının tebliğlerini birinci sahifelerinde neşretmektedirler.

İnönünün bir Amerikalı gazeteciye beyanatı

Kuvvetli bir ordumuz var, bu ordu müdafaa silâhıdır!

(Tanınmış Amerikalı muharrirlerinden Mis Kuk'un bugünkü Vatan gazetesinde neşrettiği bir makaleden, Reisicumhur İnönünün kendisine verdiği beyanatı, aynen iktıbas ediyoruz:)

«— Biz bütün emeklerimizi kendi iç inkişafımıza çevirdik. Hayatı bütün halkımız için yemyeşil, ferahlı bir saha haline koymaktan başka emelimiz yoktur. Kuvvetli bir ordumuz var. Fakat bu ordu bir müdafaa silâhıdır.»

İsmet İnönü ilk suallerime bu sözlerle cevab verdi. Israrla sordum:

— Sizin koca bir imparatorluğunuz vardı. Bunu kaybettiğinize sıkılmıyor musunuz? Asırlarca müddet bütün bu günkü komşularınız üzerine hüküm sürdünüz. Bu şan ve debdebe devrinin hasretini bazan olsun duymuyor musu-

[Arkası sahife 2 sütun 6 da]

MODEL UÇAK KURSU

Türk Hava Kurumunun tertib ettiği model uçak müsabakası dün yapılmış, müsabakaya iştirak eden 64 kişi dün sabah saat dokuz buçukta Galatasaray lisesinde toplanmış, otobüslerle Zincirlikuyuya gidilmiş, burada, Türk Hava Kurumu havacılık dairesi umum müdürü yarbay Osman Nuri Baykal havacılığa ehemmiyet vermiyen milletlerin yaşıyamıyacağını ve model uçakçılığının büyük ehemmiyetini tebarüz ettiren bir nutuk söylemiştir. Bundan sonra, hava subayı Savni Uçar bir plânör uçurarak müsabakayı açmıştır. Havanın rüzgârlı ve kapalı olmasına rağmen müsabakaya iştirak eden 160 model uçağı muvaffakiyetle uçurulmuştur.

Müsabakadan sonra davetliler Galatasaray lisesine dönmüşler, jüri heyeti müsabakaların birincilerini seçmiştir. Çocuk modelde birinci olan Nusret Karacaya bir yazı takımı, ticaret modelinde birincilik kazanan Esad Artıya bir evrak çantası, mikyas modelinde birincilik kazanan Asım Artunaya bir kol saati, plânör birincisi Hasna Kumbaracıya da bir dolma kalem verilmiştir.

Model uçak kursunda dün aldığımız resimlerden: Bir bayan tayyaresini uçururken...
[«Hakikat» in hususî fotoğrafı]

Model uçak kursundan mezun olan genc modelciler
[«Hakikat» in hususî fotoğrafı]

Propagandanın Kuvveti

Dünyanın yaşadığı şu emsalsiz günlerde sadece kendimize inanmaktan başka dürüst bir yol olmadığına hepimiz inanalım.

Propagandanın kuvvet ve ehemmiyetini takdir etmiyen kimse yoktur.

Hitler, konuşmalarından birinde, tekniğin en son yarattığı silâhların hepsinin üstünde propaganda kuvvetinin mevcud bulunduğunu söylemiştir. Çünkü silâhlar ne kadar yeni ve ne kadar tahribkâr olursa olsun, onu kullananın elinde manası ve hüviyeti değişir. Kahraman ve cesur bir adamın kılıç kullanmasile korkak bir insanın kılıç kullanması arasında ne büyük farklar mevcud bulunduğu hepimizce malûmdur. İşte iptidaî silâhlar böyle olduğu gibi, ileri ve müterakki silâhların kullanılması da böyledir. Propagandanın istihdaf ettiği nokta, bir ferdin, bir cemiyetin ve nihayet bir milletin manevî hüviyetini tahrib etmektir. Bu yapıldıktan sonra onu yenmek artık kolay bir iş olur.

Bir senedenberi Avrupada Alman ordularının kazandıkları büyük zaferlerde silâh kuvvetinin üstünlüğü kadar, gizli propaganda hareketlerinin de çok büyük tesirleri olmuştur. Küçük memleketlerden sarfınazar, Fransanın on beş gün içinde yıkılması, askeri mağlûbiyetlerden ziyade manevî mağlûbiyetten neş'et etmiştir.

Bu büyük faciayı yalnız bir noktadan tetkik etmek ve bunun üzerine bir kararа varmak, bizi hakikate ulaştırmaz. Meseleyi bütün genişliğile görmek ve tetkik etmek için vakit henüz daha erkendir. Lâkin şu vardır ki, beş yüz bin kişinin silâh patlatmadan teslim olması korkunc bir hâdisedir ve bütün orduyu böyle menfi bir kararа sevkedebilmek ve ordunun hayatî kudretini bu suretle imha etmek, propagandanın en muvaffak olmuş bir şaheseri sayılır.

Fevkalâde zamanlarda insan dimağlarının mantık ve muhakeme kuvvetleri azalır. Her hâdiseye büyük ehemmiyet vermeğe doğru, gerek ferdin ruhunda ve gerek toplu- luk maneviyatında şedid temayüller nevcuddur. Bu temayüllerden müs-

N. A. KÜÇÜKA

[Arkası sahife 2 sütun 4 te]

İtalya Yunana tarziye verdi!

İstikbalde yanlışlık olmaması için de Yunan gemilerinin seferleri hakkında malûmat verilmesini istedi

Yunanistanın bu tarziyeyi kabul ettiği zannediliyor

Yunan hududu 18 (A.A.) — Röyter Ajansı bildiriyor:

Emin bir membadan öğrenildiğine göre, iki Yunan harb gemisinin bombardıman edildiğine dair verilen haber hakkında İtalya Yunanistana tarziye vermekle beraber istikbalde bu gibi hâdiselerin önüne geçmek için Yunan gemilerinin yapacakları seferler hakkında İtalyan makamatının haberdar edilmesini de istemiştir. Normal münasebetlerini açık bir surette idame etmek ve bitaraflığını muhafaza etmek arzusunda bulunan Yunanistanın bu teklife muvafakat ettiği zannedilmektedir.

Yunanistanda terhis edilen ve çağırılan sınıflar

Atina 18 (A.A.) — D. N. B. Ajansı bildiriyor:

29 ağustos tarihinden itibaren 1933 sınıfı terhis edilecek ve 25 ağustosta 1932 sınıfı askere çağırılarak yeni silâhlara alıştırılacaktır.

Amerika ile Kanada anlaştı

Londra 19 (A.A.) — Reisicumhur Ruzvelt ile Kanada Başvekili dün neşrettikleri müşterek beyannamede iki memleket murahhaslarından mürekkeb millî bir müdafaa komisyonunun teşkilinde mutabık kaldıklarını bildirmişlerdir. Komisyon iki memleketin müdafaasını alâkadar eden meseleleri derhal tetkike başlayacaktır.

Rumenler Dobrucayı terk ediyorlar

Bükreşten gelen bir haber Bulgar - Rumen anlaşmasının bu gün imza edileceğini bildirmektedir

Rumenler Macarlara da bir miktar arazi terkedecekler

Bükreş 18 (A.A.) — Havas bildiriyor:

İyi haber alan bir membadan öğrenildiğine göre Dobrucanın terki ve nüfus mübadelesi hakkındaki Bulgar - Rumen anlaşmasının yarın imza edileceği tahmin edilmektedir.

Rumen - Macar müzakereleri

Bükreş 19 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor:

Turnu Severindeki müzakerelere iştirak eden Rumen murahhas heyetinin reisi Vaier Pop Başvekili Gigurtu ve Hariciye Nazırı Manoilesco'ya Macar noktai nazarı ve Turnu Severindeki Macar murahhas heyeti tarafından yapılan teklifler hakkında malûmat vermiştir.

Gigurtu, Manoilesco bilâhare Kral tarafından kabul edilerek kendisine raporlarını vermişlerdir.

Valer Rop elçiliğe ve Hariciye Nezareti hukuk müşavirliğine tayin edilmiştir.

●●

Bükreş 18 (A.A.) — Havas bildiriyor:

Turnu Severin'de Macar - Rumen delegasyonları arasında pazartesi günü yapılacak içtima sırf merasime aid olacaktır. Bu merasimde Rumanya tekliflerini tevdi edecektir. Umumiyetle zannedildiğine göre Rumen teklifleri bazı arazinin terkedilmesini, Rumanya ile Macaristan arasında yapılması düşünülen büyük mikyastaki nüfus mübadelesi zaruretine tâbi tutmaktadırlar.

Dünkü Askeri Liseler bayramında bahriyelilerimiz elbiselerile yüzerlerken
[«Hakikat» in hususî fotoğrafı]

KULELİDE DÜNKÜ ASKERÎ LİSELER BAYRAMI

Bir bahriyeli elbisesile yüksekten denize atlarken..
[«Hakikat» in hususî fotoğrafı]

ŞEHİR

İthalât ve ihracat birlikleri

Birliklerin teşkilâtları yeniden tensik edilecek. Yeni birlik kurulmayacaktır

İthalât ve ihracat birliklerinin yeni kadroları yapılmaktadır. Yeni kadrolara göre birlikler teşkilâtlarında tensikat yapılacaktır. Birliklerdeki muhasebe işleri bir muhasib ve veznedar tarafından idare edilecektir. Mevcud birliklerden başka yeni birlikler teşkil edilmiyecektir. Barsakçılar birlik teşkiline taraftar olmadıklarını Vekâlete bildirmişlerdir. Vekâletin bu hususta ne karar vereceği malûm değildir. Bundan başka çuvalcılar birliğinin varidatı azalmıştır. Yeni kadrolarda yumurtacılarla çuvalcılar birliğinin vaziyeti de tasrih edilecektir.

Nahiye müdürleri arasında nakiller

İstanbuldaki muhtelif nahiyelerin müdürleri arasında nakiller yapılmıştır. Fener nahiye müdürü Nazım Kolbaş Yeniköy; Eminönü Nahiye müdürü Abdullah Eraslan Fener; Şehremini Nahiye müdürü Hüsnü Kıral Karagümrük; Samatya Nahiye müdürü Hasan Tahsin Ural Şehremini; Ankara Vilâyeti takib memurlarından Celâl Balkanlı Samatya nahiye müdürlüklerine nakil ve tayin edilmişlerdir.

Hukuk mezunlarından Cevad Çapanoğlunun Eminönü, Başvekâlet Müdevvenat dairesi memurlarından İhsan Atakanın da Heybeli nahiye müdürlüğüne tayinleri muamelesi bitirilmek üzeredir.

Şair Fikret ihtifali

Şair Tevfik Fikretin 25 inci ölüm yılı münasebetile Halkevleri tarafından bir ihtifal programı hazırlanmıştır. Bugün saat on beşte, Eyüb Halkevi gençleri Fikretin Eyübdeki mezarı başında toplanarak hazırlanan programa göre Fikretin şiirlerinden bazı parçalar okuyacaklar, şairin edebî ve içtimaî hüviyeti etrafında sözler söyleneceklir.

Diğer bütün Halkevlerinde de bugün ve bu gece toplanılarak şairin hatırası yâdedilecek, şiirleri okunacak, Fikreti anlatan hitabeler irad edilecektir.

Bütün yurdda hasad 20 güne kadar bitiyor

Yurdun her tarafından gelen haberlere göre hasad işlerinin memnuniyet verici bir şekilde ilerlediği öğrenilmiştir. Alâkadarlardan aldığımız malûmata göre yurdda hasad işleri 15 - 20 güne kadar tamamen ikmal edilmiş olacak ve mahsul ambarlara girecektir.

Fiat murakabe teşkilâtı genişletiliyor

Bu günkü fiat murakabe komisyonunun ihtiyacı karşılıyacak mahiyette olmadığı anlaşıldığından, Ticaret Vekâleti, fiat murakabe teşkilâtını genişletmeyi muvafık bulmuş, bir proje hazırlıyarak Koordinasyon heyetine vermiştir. Bunlar resen vazife görecekler ve halen Belediye zabıtasının haiz olduğu salâhiyetlerden daha geniş mikyasta salâhiyet sahibi olacaklardır.

Kontrolörler, satışlarda ihtikâr yaptıkları görülen kimseleri doğrudan doğruya Müddeiumumiliğe verebileceklerdir.

«Vatan» gazetesi

Bugünden itibaren Ahmed Emin Yalman tarafından «Vatan» namile bir gazete neşredilmeğe başlanmıştır. Tebrik eder, muvaffakiyet dileriz.

KISA HABERLER

İktısad

★ **TÜTÜNCÜLERE AVANS** — Ziraat Bankası ihtiyacı olan tütün müstahsillerine avans vermeğe başlamıştır.

★ **MANİFATURA İHTİKÂRI** — Murakabe komisyonu, ihtikâr yaptıklarını tespit ettiği üç tüccarı Müddeiumumiliğe verecektir.

★ **TÜRK-BULGAR TİCARETİ** — Türk-Bulgar ticaret müzakeresi için hazırlıklara başlanmıştır. Bir Bulgar heyeti Ankarada beklenmektedir.

★ **HUBUBAT VE ZAHİRE GELİŞATI** — Son iki günde piyasamıza tüccar namına 32 ve Toprak Ofisi namına 55 vagon buğday tüccar namına 7 vagon arpa, üç vagon mercimek, 6 vagon yapağı ile bir vagon kepek gelmiştir.

★ **ALMANYAYA DERİ İHRACATI** — Almanyaya küçük baş deri ihracatı için hazırlıklar yapılmaktadır. İstanbuldan 600 bin liralık ihracat yapılacaktır.

★ **RUMENLER ZEYTİNYAĞ İSTİYOR** — Rumenlere son anlaşmadan sonra satılacak zeytinyağı miktarı hakkında görüşmek üzere yağcılardan iki mümessil Ankaraya gitmiştir.

★ **İKTISAD VEKİLİ GİTTİ** — Şehrimizde bulunan İktısad Vekili Hüsnü Çakır, Ankaraya dönmüştür.

★ **TÜTÜN İHRACATI** — Tütün ihracatı artmıştır. Finlandiyaya bir kaç güne kadar yeni partiler gönderilecektir. Yunanlılar da harman için tütün alacaklardır.

Maarif

★ **ÜNİVERSİTE KAMPI** — Vekâlet, daimî bir kamp yeri yapmağa karar vermiştir. Pendikte istimlâk edilecek mahal, kararlaştırılmıştır.

★ **ÇOCUK KAMPLARI** — Maarif Vekâleti daimî çocuk kamplarının Fiorya ve Maltepede kurulmasını muvafık görmüştür.

★ **YATI MEKTEBLERİ** — Şehir ve köy yatı mektebleri için Maarif Vekâleti bir ücret tarifesi hazırlamıştır. Darülâcezede büyütülen çocuklar da yatı mekteblerine verilecektir.

★ **MUHTELİT ORTA TEDRİSAT** — Orta mekteblerde muhtelit tedrisatın kaldırılması takarrür etmiştir.

★ **ÜNİVERSİTEDE** — Diş mektebi için yeniden iki asistan alınacaktır. Diğer fakültelerdeki münhal asistanlıklar için de yakında bir imtihan açılacaktır.

Vilâyet ve Belediye

★ **KAZİNOLARDA TEFTİŞLER** — Dün kazinolarda yapılan teftişlerde pek az yolsuz harekete tesadüf edilmiştir. Kazinocuların yeni tarifelere intibak etmekte oldukları anlaşılmaktadır.

★ **KARTAL İSTASYONU** — Kartal istasyonunun civarı genişletilecek, burada bir park yapılacaktır.

★ **ŞEHİR TİYATROSU** — Şehir tiyatrosu yeni yıl temsillerine 1 teşrinievvelde başlıyacaktır. Dram kısmı ilk olarak «Otello» yu oynıyacaktır.

★ **BOĞAZİÇİ KABLOSU** — Arnavudköyle Akıntıburnu arasındaki kablonun tamirine bu günden itibaren başlanacaktır.

★ **BELEDİYENİN YENİ BÜTÇESİ** — Belediyenin 2 milyon liralık yeni bütçesi Dahiliye Vekâletinin tetkikine gönderilmiştir.

★ **ODUN FİATLARI YÜKSELİYOR** — Odun fiatlarının, nakliye ücretlerinin fazlalığından arttığı anlaşılmıştır.

★ **PLÂJLARDA** — Plâjlarda mayo kiraları 15 kuruştan fazla olmıyacaktır.

Deniz ve Liman

★ **KARADENİZDE FIRTINA** — Karadenizde şimal fırtınası başlamıştır. Motör ve küçük gemiler Karadenize açılamamıştır. Vapur seferleri muntazamdır.

★ **DENİZE DÜŞTÜ** — Galatada oturan İsmet, Arnavudköy rıhtımında gezerken denize düşmüş, kurtarılmıştır.

Müteferrik

★ **BAŞVEKÂLET MÜSTEŞARI** — Başvekâlet müsteşarı Vehbi Demiral Bursaya gitmiştir.

★ **GÜMRÜK TARİFELERİNDE TADİLÂT** — Bu günün ihtiyaclarına uymak için gümrük tarifelerinde tadilât yapmak üzere bir kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Nişantaşında bir kız enstitüsü

Şehirde yeniden 8, köylerde de yirmi bir ilk okul açılması kararlaştı

Şehirde ve köylerde açılacak ilk okulların yerleri ve miktarları tespit edilmiştir. Verilen karara göre Beyoğlu kazasında yeniden 53 üncü, Beşiktaşta 52 nci, Sarıyerde 55 inci, Bakırköy Osmaniyede 5 inci, Küçükpazarda yeni kiralanan binada 66 ncı, Fatihte 62, 67, 66 ncı olmak üzere 8 ilkokul ders senesi başında açılacaktır.

Şehirde olduğu gibi köylerde de yeni okullar açılacaktır. Hazırlanan plâna göre Kartalda Şıllı, Küçükyalı, Soğanlı, Kurucuk, Kurd köylerinde 5, Çatalca kazasının Ömerli, Ercunlu, Boyalık köylerinde 3, Silivri kazasının Büyük Kılıclı, Seymen, Büyük Çavuşlu, Çayırdere, Yapağça, Küçük Kılıçlı, Gümüşpınarda olmak üzere 7 okul, Beykoz kazasında Ömerli, Kılıçlı, Sırapınarda 3, Beyoğlu kazasının Kâğıdhane köyünde. Bakırköy atış alanı, Yalova kazasının Elmalı, Şile kazasının Hıçıllı köylerinde olmak üzere 21 köy okulu daha faaliyete geçecektir. Bundan başka 48 ilkokul tamir edilecektir.

Yeni bir kız enstitüsü

Verilen kararlara göre mevcud kız enstitülerinden başka Nişantaşında yeni bir kız enstitüsü açılacaktır.

POLİSTE

Üsküdarda bir yazma fabrikası yandı

Dün akşam saat yirmide Üsküdarda bir yangın olmuş, Nuroğlu sokağında Saminin 51 numaralı yazma fabrikasında çıkan yangında bina ve içerisindeki eşyanın mühim bir kısmı yandıktan sonra İtfaiye tarafından söndürülmüştür. Yangının yazma kurutmağa mahsus ocağın bacasından çıktığı zannedilmektedir. Bina ve içerisindeki eşyanın 3000 liraya sigortalı olduğu anlaşılmıştır. Tahkikata devam olunmaktadır.

Komşusunu soyan kebabcı İbrahim

Yalovada kebabcılık yapan İbrahim, komşusu Alinin dükkânına girerek bazı eşya çalmış, İstanbula kaçmış, hâdiseden İstanbul zabıtası haberdar edilmiş ve İbrahim burada yakalanmıştır. Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesine verilen İbrahimin sorgusu sonunda tevkifine ve suç mahalli olan Yalovaya gönderilmesine karar verilmiştir.

Tramvaydan atlarken

Ortaköyde Pişmişoğlu sokağında 101 numaralı evde oturan Haçik oğlu 18 yaşında Ohannes bindiği tramvaydan Dolmabahçe caddesinde atlamış, yere düşerek sağ elinden ve muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Ohannes, Beyoğlu hastanesine kaldırılarak tedavi altına alınmıştır.

Diğer taraftan, tramvay giderken atladığı için hakkında Belediye ceza zaptı da tutulmuştur.

Odun keserken

Fenerde Fener caddesinde 318 numaralı odun deposunda çalışan Muhsin oğlu Hasan, balta ile odun keserken fırlıyan bir odun parçasile alnından yaralanmış, Balat hastanesinde tedavi altına alınmıştır.

Araba çarptı

Yenişehirde Katmerli sokakta 19 numarada oturan Danişin arabası Galatada Şeftali sokağında 34 numarada oturan Ahmede çarparak dizinden yaralamış, yaralı tedavi altına alınmış, suçlu yakalanmıştır.

Köprü merdivenlerinden düştü

Tophanede Kadiriler yokuşunda 45 numaralı evde oturan Tevfik oğlu 7 yaşında Cemaleddin köprü merdivenlerinden düşerek kolu kırılmış, Şişli Çocuk hastanesine kaldırılmış, tedavi altına alınmıştır.

ANADOLU HABERLERİ

HAMİYETLİ KADINLAR — Kozan 18 (A.A.) — Hamam köyünden Emine Dal ve Fatma adında iki köylü Türk anası yetmiş dönüm tarla ile on altı baş muhtelif hayvanlarile mevcud bütün menkullerini dün Hava Kurumuna teberrü etmişlerdir.

Kıymetleri tahminen 750 lira tutan bu teberrü muhitimizde büyük bir takdirle karşılanmıştır.

MARAŞTA MEB'USLARIN TETKİKLERİ — Maraş 18 (A.A.) — Bir haftadanberi şehrimizde bulunan meb'uslarımız Ticaret odası ve ziraî kooperatif teşekküllerile Belediye ve Parti ve Halkevinde halk ile gençlikle temas ve görüşmelerde bulunmuşlar, dilekleri tespit eylemişlerdir. Vilâyet merkezindeki tetkiklerini bitiren meb'uslarımız dün vali ile beraber halkımızla temaslara ve görüşmelerine devam etmek üzere kazalara gitmişlerdir.

DENİZLİDE GENCLİK TÖRENİ — Denizli 8 (A.A.) — Dün vilâyetin kırk iki yerinde genclik kulüb ve gruplarının faaliyete geçmeleri münasebetile bir tören yapılmıştır. Gene dün bu töreni takiben Halkevinde Parti tarafından gönderilen spor malzemelerinin bulunduğu salonun küşadı yapılmıştır.

Genclik kulüb ve grupları, 30 ağustosa kadar bütün noksanlarını ikmal ederek Zafer bayramına iştirak edecekler ve o gün de teşkil törenleri yapılacaktır.

ZİRAAT VEKİLİNE BURSADA VERİLEN ZİYAFET — Bursa 18 (A.A.) — Vilâyetimiz ormancılık ve alelûmum ziraat işleri üzerinde tetkiklerine devam eden Ziraat Vekili Muhlis Erkmen şerefine dün Halk Partisi tarafından Uludağda bir öğle ziyafeti verilmiştir. Ziyafette Başvekâlet Müsteşarile bazı meb'uslar, Belediye Reisi ve Parti erkânı hazır bulunmuştur. Ziyafet halk mümessillerile Vekil arasında umumî işler üzerinde çok samimî görüşmelere vesile olmuştur.

İZMİRDE MAHKÛM OLAN CASUSLAR — İzmir 18 (A.A.) — Evvelce şehrimiz Ağırceza mahkemesince muhtelif cezalara mahkûm edilmiş olan casuşlar İstanbul hapisanesine sevkedilmişlerdir.

FUAR MÜMESSİLLERİ İZMİRDE — İzmir 18 (A.A.) — Yunanistanın fuardaki mümessili ile Alman mümessili şehrimize gelmişler ve pavıyonlarını tanzime başlamışlardır.

Propagandanın Kuvveti

[Başmakaleden devam]

pet olduğu kadar menfi şekilde de istifade edilebilir. Biz, İstiklâl muharebelerinde müspet şekillerden çok istifade ettik. Aylarca şark hududlarından gelecek yeşil orduların serin ve yeşil hayalâtile yaşadık ve maneviyatımızın gıdasını temin ettik ve güzel neticeler istihsal eyledik.

Menfi propagandalar da o derece ehemmiyetli âkıbetler tevlid edebilir. Şimdi bu muharebe karşısında büyük bir kıymet ve ehemmiyet iktisab etmiş olan Türkiye üzerinde de ecnebi propagandasının her bakımdan en faal bir vaziyette bulunduğunu her Türk vatandaşının bilmesi lâzımdır. Her gün, her dakika, bizi de inandırabilecek havadislerle karşılaşacağımızı daima gözönünde tutmalıyız. Çünkü propaganda sadece yalandan ibaret değildir. Onun hakikatle veyahud da hakikat olabilecek şeylerle uzaktan ve yakından teması vardır. Bunun için hüsnüniyet sahibi olanlar bile onun tesiri altında kalır.

Gözle görülmiyen ve elle tutulmıyan bu gizli kuvvete karşı ne yapmalıdır? Hükûmet ajans tebliğlerinde büyük bir samimiyet ve şayanı takdir bir salâbet gösteriyor. Müttefikimiz Fransa ordularının mağlûbiyetini D. N. B. yi dinlemeğe ihtiyac duymadan bütün tafsilâtile kendi radyomuzdan ve ajansımızdan öğrendik. Buna karşı başka membalardan işittiğimiz bir çok haberler de yalan çıktı.

Türk resmî makamları en doğru yolun hakikati söylemek olduğuna tamamile kani bulunuyorlar. Dünyanın yaşadığı şu emsalsiz günlerde sadece kendimize inanmaktan başka dürüst bir yol olmadığına hepimiz inanalım. Gerek cemiyet halinde ve gerek ferd sıfatile bu gün göstereceğimiz en büyük vatanperverlikten birisi de budur. N. A. KÜÇÜKA

Hikâye — CİN HARLOV

Yazan : Ömer Nejad

Bakınız; hatıralarım nihayetlenmemiş bir romanın sahifeleri gibi bitmiyor. Penceremi açtım. Havanın çimen ve tomurcuk kokan bahar gibi bir rayihası var! Ben bazan semayı fırtınalı bir denize bazan da bir Lâle devri bahçesine benzetirdim. Bu akşam, bu parlayan, yanan yıldızlarile onu yukarılardan çekmek, almak, açıp odamın her yanına yaymak istedim. Odamda içim sıkılıyor. Kendimi denize akan gecenin samimiyetine daha yakından verebilmek için bahçeye indim. Bu mektebden ilk ayrılış gecesinde hâlâ arkadaşlarımı arıyordum. Şu yasemin dalları sarılmış kameriyeden şimdi Nazanın sesleneceğini, şu akasyanın arkasından (Ova) nın koşup geleceğini, (Nevin) in arkadan yavaş yavaş gelip ellerile gözlerimi kapayıp beni aldatacağını sanıyordum. Ve bu hayaller, bilhassa (Nevin) in hayali üzerinde gene göz yaşlarile duruyorum.

İlk zamanlar biz mektebde üç arkadaştık. (Ova), Nazan ve ben, Bu üç genc kız bir neş'e hâlesi gibi açılıp kapanarak, daha mektebin ilk sınıflarından orta sınıflarına kadar beraber gelmiştik. Beşincide aramıza yeni bir arkadaş daha katılmıştı. Bu güzel, bu ince, bu altın saçlı, mavi gözlü kızı biz bir anda sevmiş bir anda benimsemiştik. O en küçüğümüzdü. Biraz hoppa, biraz hafif, biraz edalı bir hali vardı. Biz onu (Cin Harlov) un filimlerini görünceye kadar kimseye benzetememiştik. İşte o geceden itibaren küçük arkadaşımızı hep (Cin Harlov) diye çağırdık. Onu gün geçtikçe daha iyi, daha yakından tanıyorduk. Ruhu ne kadar temizse alâyişe de o kadar düşkündü. Daima zenginliklerinden, büyük köşklerinden, otomobillerinden, motörlerinden ve seyahatten bahsederdi. Daima çok şık, çok ihtimamla giyindiğine dikkat ediyorduk. Bir gün mektebin kapısına, arkasına eski bir palto geçirmiş ihtiyar bir adam gelmişti. (Cin Harlov) u çağırdılar. Seni arıyorlar (Nevin) dediler. Biz de mütecessis, bahçede bekleyen ihtiyar adamın yanına gitmek istedik. (Nevin) bizi beklemeden koştu. Adamın elindeki paketi aldı. Kulağına bir şeyler söyledi. İhtiyar acele uzaklaştı. Her hafta sıra ile bir arkadaşın evinde bir çay vermeği âdet edinmiştik. İlk hafta, Nazan, sonra ben, daha sonra (Ova) ve en nihayet (Cin Harlov).

Nazanın Çamlıcadaki köşkünde çay çok samimi, çok güzel olmuştu. İçimizde gene en şık (Nevin) di. Beyaz yakalı mavi yünden örülmüş güzel bir elbisesi vardı. O hafta en büyük (Sükse) yi o kazandı. Hafta Kraliçeliğini seve seve biz ona verdik. Bu bütün mektebde duyulmuş, onun cazibesi herkesin dilinde dolaşmağa başlamıştı. Onu diğer sınıflardan tanımayanlar da geliyorlar, onunla konuşmak, her genc kız için âdeta büyük bir muvaffakiyet hükmüne geçiyordu. O hemen her gelene imzasını taşıyan bir fotograf veriyordu. Hatta bir gün en son çektirdiği fotograflardan birinin altında «çok yakında Holivuttan daha güzelini göndermek vadile» cümlesini taşıyan bir yazı vardı. Bunu evde annem gördü.

— Kızım, arkadaşını tanımıyorum. Fakat bu cümleyi okuyunca bu kızcağıza acıdım. Çayını verdiğin gün muhakkak onunla konuşmalıyım, dedi.

Ben bu sözlere şaştım. Acaba niçin annem (Cin Harlov) la konuşmak istiyordu. Zihnim bütün bu suallerle meşgul olduğu halde mektebe geldim. Arkadaşlar. ihtiyar bir hanımın bu hafta (Nevin) e yeni bir elbise getirdiğini söylüyorlardı. İhtiyar, başörtülü bir hanım gelmiş, elinde büyük bir kutu varmış, o sırada Nazan kapıdaymış, ihtiyar hanım ona:

— Kızım (Nevin) i bana bulurmusunuz, demiş.

Nazan hemen (Cin Harlov) a koşmuş, önlemiş, ihtiyar kadını âdeta itikler gibi bir köşeye çekmiş, elinden kutuyu almış, sonra kulağına bir şeyler söylemiş ve kadıncağız yıkılır gibi başı önünde uzaklaşıp gitmiş, arkadaşlar, iyi kalbli (Nevin) in bu zavallı kadına niçin bu şekilde hakaretle muamele ettiğini sormuşlar, o:

— Bu hizmetçilerimizin en iddiacısıdır, onun için fazla yanımda tutmadım, hemen uzaklaştırırım, diye cevab vermiş.

Bir gün bu imzalı fotograf meseleleri idareye aksedince (Cin Harlov) tekdir işitti. Velileri çağırıldı.

O elbise getiren ihtiyar adamla, başörtülü hanım, geldiler. Odaya giren sınıf mümessilleri bu zavallı ihtiyarların çocuklar gibi ağladıklarını, yalvardıklarını görmüşler.

(Cin Harlov) Mektebe dönüşümden 20 gün sonra gene ortadan kayboldu. Babası taksiti verememiş dediler, onu sevmeyenler daha ileri gitti. Bir mühendisle Amerikaya seyahate çıktı diyenler oldu. Arkadaş muhitinde dedikodusu aylarca yer buldu. Artist olacağını, artist olduğunu söylediler. Hatta genc kızlar sinema mecmualarında gördükleri bir fotografı ona benzettiklerini ve hatta onun olduğunu, bazıları da son gösterilen filimlerden birinde figüran... rasında gördükleri sarışın, mavi gözlü... kızın muhakkak bizim (Cin Harlov) old... ğunu yeminlerle iddia ettiler.

Onu gören olmadı. Eski bulund... ları yerde de yoktular. Bir sene so... ra (Cin Harlov) un babasının ve... kaç ay geçtikten sonra da annesinin öl... günü öğrendik. Fakat (Nevin) ortada y... tu. Ben onu çok aradım, çok arattım, bu... madım. Hatta onu düşünerek ağladığım ge... celer de annem ve babam zavallı (Nevin)... muhakkak bulduracaklarını söylediler. F... nedense bu vaidlere inanmak istiyord... Bir akşamdı, dayım gelmiş beni mektebd... almıştı. Beraber konsere gidecek sonra g... iskelede babamla buluşacaktık. Mektebd... ayrılacağım sırada arkadaşlar gene (Nevin)... den bahsediyorlar, inanmak istemediğim... istemiyeceğim bir çok sözler, rivayet... söylüyorlardı. Ben bunlara inanamaz... Çünkü ben (Nevin) in küçük alâyiş... zafı olmasına rağmen gözleri kadar te... olan ruhuna inanıyor ve onun hayatta... ima temiz kalacağını biliyordum. Hakk... yapılan tahminler, dedikodular benim... zarımda hiç bir mâna ifade edemezdi. B... sonra mektebi terketmiş konsere gitm... Gece vapurda babamla buluştuk. Tam... keleye çıkacağımız sırada doktora rast g... dik. Yorgun görünüyordu. Yüzünde bü... bir üzüntünün derin izleri vardı. Ba... doktoru omuzlarından tuttu ve:

— Nen var?. Çoktanberi görüşemiyord... doğrusu bu gece bu ıstırablı halin b... dokunuyor, nen var, söyle bana dedi.

O anlattı: Bu hafta belki meslek hay... mın en gamlı günlerini yaşadım. Bu ç... hastanede, hastalara mutad ziyaretimi y... parken solgun, mustarip yüzlü fakat d... mavi gözlerinde hâlâ güzelliğinin son iz... ları parlayan genc bir hasta kadın gördü... Bir çocuk bekliyordu. Vaziyeti tehlikeli... Başucunda kocası duruyor ve bana yalv... gözlerle bakıyordu. Hastanın ismi Nev... Günlük raporuna baktım, vaziyeti ağır... şıyordu. Harareti artmıştı.. Genc kadın... halinde bile kocasına nemli mavi gözle... den akan bir sevgile gülüyordu. Ma... görünen bir hali vardı. Kendisine husus... ihtimam gösterebilmek için yurda ka... tım. Uğraşmalarımıza rağmen o bu g... mavi gözlerini hayata kapadı. Ölürken g... lerinde o kadar munis o kadar tatlı bir... vardı ki bunun tesirinden hiç bir za... kurtulamıyacağım.

— Hiç olmazsa çocuk kurtuldu mu, d... heyecanla sordum.

— Maalesef, diye doktor cevab verdi...

Zavallı Nevin, zavallı Cin Harlov, ma... se senin hakkında verdiğim hükümd... hiç de aldanmamışım.

İnönünün bir Amerikalı gazeteciye mühim beyanatı

[Baştarafı 1 inci sahifede]

nuz? Eski Türkiye haritasına nis... çok küçülmüş olan bugünkü hari... size kâfi görünüyor mu?

«— Hayır, böyle bir hareket... böyle bir elem bizde yoktur... dun her erkeğine, her kadın... her çocuğuna yüksek ve ferah... varlık hazırlamak gibi bir id... yabancı topraklarda yumruk... maktan ve zabıta memurluğu y... maktan daha şanlı ve şerefli... vazifedir.»

— Demek ki, bugün kendi ana... dunuz içindeki varlığınızı bir impar... luğun yükünü taşıdığımız gün... daha şerefli, daha ferahlı buluyor...

«— Biz, gözümüzü içeriye... ru çevirmiş bulunuyoruz. M... lekette yapılması lâzım gelen b... kım takım işleri bu sayede ha... fettik. Dünyada en büyük ha... saadet, yaratıcı işler sayesinde... edilir. Biz yepyeni bir yurd y... mayı, milleti yeni temeller üze... ilerletmeyi iş edinmiş bulunu... ruz.»

Boğazda halk için meccanî plâj yapılacak

Belediyenin geçen sene Salacakta... sis ettiği bedava halk plâjı hayli r... görmüştü. Floryada müteahhide ... plâjdan başka halk için ayrılan b... kısmı da rağbet görmekte ise de ... yol itibarile uzak olması gözönüne ... mış, Boğazda da tesisat yapılması ... bulunmuştur. Bu iş için Boğazda ... ve civarında lâğım bulunmıyan bir ... ranmaktadır.

Samanyolu

Edebî Roman TEFRİKA : 18

KERİME NADIR

Hayalim çocukluk hayatıma döndü. Böyle güzel geceler, bana daima ıstırab vermemiş mi idi?... Hatta, ilk mekteb sıralarında iken bile, penceremin önüne oturur, yaz gecelerinin tatlı rüzgârlarını ciğerlerime doldurarak ağlar, evet ağlardım. Bu göz yaşları niçindi?.. Niçin ruhum boğucu tahassüslerle dolup taşar, varlığım anlatılmaz duyguların pençesinde kıvranırdı?..

Zülâli bu kadar eskiden, çocukluğumdanberi sevdiğimi itiraf etmek gücüme gidiyor...

Hayır anne!.. Ben sadece buhran geçiriyorum, saçmalıyorum.. Bu deli kızı bu kadar sevmek için bir sebeb yoktu.. Ben mariz ruhlu bir gencim!.. Hepsi bundan ibaret...

Bu düşünceler beni ne kadar zaman işgal etti, hatırlamıyorum. Arkamda bir ayak sesi peyda oldu. Kımıldamak, başımı çevirmek istedim. Belki de bu Zülâl idi. Bu ihtimalin kalbimi kaplayan tatlı hazzı içinde bir dakika bekledim. Fakat çabuk ayıldım. Didarın sesi:

— Ooo Nejad Bey!.. Burada mıydınız?.. diyordu.

Kuru ve sert:

— Evet, dedim.

— Karanlıkta ne yapıyorsunuz?. Bir saattir sizi arıyorduk.. Zülâl bahçeye çıkmış olmanız ihtimalinden bahsetti.. Tahmini doğru imiş...

— İçeride bunaldım. Salon fazla sıcak!.

— Çok iyi ettiniz..

Didar bu sözleri ayakta söylüyordu. Fakat kanapeye bakmasından, oturmak fikrinde olduğunu anladım.

— Ne kadar dalgınsınız, dedi... Fakat bu hal yüzünüze başka bir mana ve güzellik veriyor... Sizi çok takdir ediyorum Nejad Bey!..

Gülümsedim:

— Takdirinize aslâ lâyık değilim Didar Hanım. Çünkü kendimde hiç bir meziyet göremiyorum...

— Siz bir meziyet mecmuasısınız...

Yavaşça kanapenin ucuna oturdu. Bana çok yakından ve cür'etkâr nazarlarla bakıyordu.

— Sizi herkes beğeniyor ve takdir ediyor, diye devam etti.

Bu fazla iltifattan hoşlanmıyarak:

— Mübalağa ediyorsunuz, dedim.

— Asla!.. Hem göreceksiniz, ileride lâyık olduğunuz çok yüksek bir mevkie ulaşacaksınız....

Dudaklarımı büktüm. Uzaklara bakarak:

— Temennilerinize teşekkür ederim, diye mırıldandım. Fakat beni Zülâlden iyi sormamışsınız...

— Bana sizi anlatan ve tanıtan Zülâldir..

— Teyzezadem hakkımda bu kadar lûtufkâr olacağını zannetmem!.

— Ne diyorsunuz?.. Zülâl aleyhinizde hiç bulunmaz..

— Aleyhimde bulunmayabilir... Fakat lehimde hareket etmemesi de bence o nispette tabiidir..

— Aman pek tuhafsınız Nejad Bey!..

Böyle diyerek bir elile dizime vurdu..

Bu garib ve manasız kızın, teklifsiz olu... vermek istidadı gösteren şu son hareketi aklımı başıma getirmişti.

— Rica ederim, bu bahsi bırakalım, dedim.

Sesini yavaşlatarak:

— Bu bahsi kapatmak mı? dedi.

Siz bir şairsiniz.. Ben ise, takdirkârınız.. Ah Nejad Bey.. Bırakınız da biraz söyleyeyim. Sizi cidden takdir ediyorum. Herkesden fazla beğeniyorum... Öyle vakur, ciddî, asil ve bütün insanlardan bam başkasınız ki!

Sustuğumu ve can sıkıntımı belli eden bir hareketle başımı çevirdiğimi görünce:

— Sizi belki sıkıyorum, dedi.

— !!........

— ....Ama siz daima sıkıntılısınız.. Sebebini de biliyor ve size hak veriyorum.

Birdenbire döndüm:

— Bildiğiniz nedir?. dedim.

— Darılmayınız.. Zülâlden öğrendim.. Fakat bu derece üzülmeye değmez ki!. Bende ayni vaziyetteyim..

Çıldıracaktım. Sesim titriyerek:

— Söyleyiniz, dedim. Zülâlin size öğrettiği nedir?..

Fütursuz bir hal almağa çalışıyordu. Gözlerini gözlerime dikerek:

— Şu mekteb meselesi, dedi.

Geniş bir nefes almam lâzımdı. Fakat şiddetli bir yeis ve öfke ile kalbim burkuldu:

— Mekteb ne olmuş?. diye yükseldim.

— Şey... Yarım bırakmışsınız da....

— Bundan ne çıkar?..

— Hiç!. Ben de okuyamadım.. Ama sizin gibi de meyus olmıyorum.. Ne yapalım; kara cahil de değilizya!..

Beni kendisile, kendi ilmi, iktidarı ve iradesile bir tutan şu sersem kızı tokatlamak için içimde bir arzu tutuştu. Fakat dişlerimi sıkarak kendimi tutmağa çalıştım.

En yüksek mevkilere ulaşmak, kimsenin erişemiyeceği emellere varmak iştiyakile yanan ben, bir gün en basit ve değersiz insanların değerile ölçülecek ve onların merhametine mi müstahak olacaktım?..

Zülâlin hayali gözlerimin önünde kahredici bir füsun ile beliriyor; onu, kırılan emellerimin, yıkılan istikbalimin, mahvolan hayatımın tek cellâdı olarak görüyorum.

Doğruldum. Ağır bir sesle:

— Ben meyus veya değilim; diplomalı veya diplomasızım; bu kimseyi alâkadar etmez, dedim. Gözlerimde yanan hiddet ışıklarını farketmiş olacak ki ayağa kalktı. Korka korka:

— Affedersiniz, düşüncesiz hareket ettim, dedi.

Ben de ayağa kalkmış ve ellerim ceblerimde olduğu halde rıhtımın ta kenarına kadar ilerlemiştim.

Arkamda duruyor, ne yaklaşmağa ve ne de uzaklaşmağa cesaret edebiliyordu.

Tam bu sırada:

— Oradalar, oradalar diye bir ses çınladı.

Başımı çevirince, yalının mermer merdivenlerinden bir alay kızın haykırışarak bahçeye indiklerini ve bizim bulunduğumuz tarafa doğru geldiklerini gördüm.

Zülâl de bunların arasında idi. He... evvel atılarak bize yaklaştı. Müste... çapkın bir gülüşle:

— Ooo!.. Maşallah!. Burada ne yap... sunuz? diye sordu. Gözlerinde mani... rıltılar uçtuğunu görünce vaziyetimi... lış hükümler giyindirmiş olduğunu... ve beynimden vurulmuşa dönmüştüm...

Düştüğüm müşkül mevkiin ezasile... ken, Didar atıldı ve başından büyük... pot kırdı:

— Nejad Beyle kavga ettik! dedi...

Bu söze bir kahkaha tufanı cevab...

Kızlar etrafımızı almışlardı.

Ben ciddî ve hatta sert bir tavırla... dönerek:

— Tuhafsın!. dedim. İçeride bunal... biraz hava almak için kendimi bahçe... tım.. Hemen bir elçi göndermişsin!...

Gülüşme devam ediyor, kızların... bir söz söylüyordu. Fakat ben yalnız... lâli dinliyordum. Şahadet parmağını... makamında sallayarak:

«Seni gidi seni!.. Kurnazlık hal... uğraşma, inkâr etme!..» manasına... şaretler ediyor; kulağıma yaklaşarak...

— Hiç ummazdım Nejad! Hiç um... diyordu.

Çılgın bir isyan hamlesile benliğim... sılıyordu. Bu sırada Şükran yanıma... laştı:

(Arkası var)

Günün yazısı

Signal

Köprü iskelelerinde, vapurlar kalkacağı sırada üzerinize hücum edercesine uzatılan ellerde, umulmadık yerlerde dolaşan müvezzilerde, Ankaranın küçüklü büyüklü kütübhanelerinde, Beyoğlunun tütüncü dükkânlarında gördüğünüz bir gazete ki, basın 'san'atının, mecmuacılığın, ucuzluğun bir harikası sayılabilir; bir kilo ekmek pahasına satılıyor. Almancasını mı, İngilizcesini mi, Fransızcasını mı istersiniz? O da var, bu da var, öteki de. Belki başka memleketlerde İspanyolcası, İtalyancası, hattâ Arabcası, neden olmasın? Ruscası, Çince ve Japoncası da istifade sahasına konulmaktadır. Bir kaç renkli levha, günlük kıyemetini muhafaza eden yüzlerce resim, karikatürler, itina ile kaleme alınmış yazılar, kalın ve parlak kâğıda basılmış kırk sekiz sahife... On beş kuruşa. Almanca bilen Almancasını, İngilizce bilen İngilizcesini, Fransızca bilen Fransızcasını kapış kapışa alıyor. Lisan bilmiyenler de öyle. Çünkü resim altları yarım yamalak anlaşılsa bile umumî tecessüs mevzuu olan harbe dair bu kadar resmi bir arada görüp heyecanlanmak on beş kuruşa değer; ve bu değeri kalmadığı gün kilo ile bakkala satılsa bedeli geri alınır.

Bu dört başı mamur mecmuanın adı Signal'dır. Ve, eşya fiatlarının durmayıp yükseldiği şu zamanda Almanyadan gönderilip müvezziler elinde on beş kuruşa sattırılan ve meselâ Amerikanın, İngilterenin veya eski Fransanın bu ayardaki mecmualarında olduğu gibi ilânları sayesinde kâğıd bedelinden ucuza mal edilmediği de âşikâr bulunan Signal, herkesin bildiği üzere, itina ile tertib ve halka tahsis edilmiş bir propaganda gazetesidir.

Signal'in 10 ağustos tarihli ve 9 numaralı sayısını -elbette elinize geçmiştir- beraberce gözden geçirelim: Kapakta, Berlinin zafer taklarından biri altından Fransız galibi kıt'alar... Zafer ne güzel şeydir! Takdir, gıpta, hayranlık hisleri uyandırır. Lâkin, yaprağı çevirdiniz. Orada göreceğiniz manzara tek atlı arabasına bütün malını yüklemiş, gözlerini uzak ufuklara dikmiş bir genc Fransız kadını ile karikatürler, itina ile kaleme alınmış yazılar, kalın ve parlak kâğıda basılmış kırk sekiz sahife... On beş kuruşa. Almanca bilen Almancasını, İngilizce bilen İngilizcesini, Fransızca bilen Fransızcasını kapış kapışa alıyor. Lisan bilmiyenler de öyle. Çünkü resim altları yarım yamalak anlaşılsa bile umumî tecessüs mevzuu olan harbe dair bu kadar resmi bir arada görüp heyecanlanmak on beş kuruşa değer; ve bu değeri kalmadığı gün kilo ile bakkala satılsa bedeli geri alınır.

Bu dört başı mamur mecmuanın adı Signal'dır. Ve, eşya fiatlarının durmayıp yükseldiği şu zamanda Almanyadan gönderilip müvezziler elinde on beş kuruşa sattırılan ve meselâ Amerikanın, İngilterenin veya eski Fransanın bu ayardaki mecmualarında olduğu gibi ilânları sayesinde kâğıd bedelinden ucuza mal edilmediği de âşikâr bulunan Signal, herkesin bildiği üzere, itina ile tertib ve halka tahsis edilmiş bir propaganda gazetesidir.

Signal'in 10 ağustos tarihli ve 9 numaralı sayısını -elbette elinize geçmiştir- beraberce gözden geçirelim: Kapakta, Berlinin zafer taklarından biri altından Fransız galibi kıt'alar... Zafer ne güzel şeydir! Takdir, gıpta, hayranlık hisleri uyandırır. Lâkin, yaprağı çevirdiniz. Orada göreceğiniz manzara tek atlı arabasına bütün malını yüklemiş, gözlerini uzak ufuklara dikmiş bir genc Fransız kadını ile karikatürler, itina ile kaleme alınmış yazılar, kalın ve parlak kâğıda basılmış kırk sekiz sahife... On beş kuruşa. Almanca bilen Almancasını, İngilizce bilen İngilizcesini, Fransızca bilen Fransızcasını kapış kapışa alıyor. Lisan bilmiyenler de öyle. Çünkü resim altları yarım yamalak anlaşılsa bile umumî tecessüs mevzuu olan harbe dair bu kadar resmi bir arada görüp heyecanlanmak on beş kuruşa değer; ve bu değeri kalmadığı gün kilo ile bakkala satılsa bedeli geri alınır.

Bu dört başı mamur mecmuanın adı Signal'dır. Ve, eşya fiatlarının durmayıp yükseldiği şu zamanda Almanyadan gönderilip müvezziler elinde on beş kuruşa sattırılan ve meselâ Amerikanın, İngilterenin veya eski Fransanın bu ayardaki mecmualarında olduğu gibi ilânları sayesinde kâğıd bedelinden ucuza mal edilmediği de âşikâr bulunan Signal, herkesin bildiği üzere, itina ile tertib ve halka tahsis edilmiş bir propaganda gazetesidir.

Signal'in maksadları hasıl olmuştur; O, kariine mütezad fikirler vermiş ve onu ayni mütezad hisler arasında bırakmak için neşredilmekte değil midir?.

Alman propaganda teşkilâtı cidden mükemmel çalışıyor. Bunu, Signal'ı tetkik vesilesile bir daha tespit etmiş olalım.

Nasuhi BAYDAR

SABAH GAZETELERİ

TASVİRİEFKÂR

TAARRUZ BAŞLADI MI, BAŞLAMADI MI?

Ebüzziya Zade Velid, taarruzun başlayıp başlamadığını hâlâ kat'iyetle tayine imkân olmadığını, bazı askerî muharrirlerin idialarına göre günde 300, 500 hatta 1000 tayyare ile hava muharebeleri olduğuna göre, İngiltereye karşı yapılacak meşhur taarruzu başlamış addetmek lâzım gelecektir, diğer bazı muharrirlere göre de bunun bir istikşaftan ibaret olduğunu söylüyor. Muharrir, Almanların her hava harbinde uğradıkları zayiat hakkında verilen rakamlara nazaran bir müddet daha bu (silâhlı istikşaf) lar devam ederse, büyük taarruzun yapılacağına şüpheli bir gözle bakmak lâzım geleceği mütaleasını beyan ediyor. İtalyan - Yunan meselesile Rumanya - Bulgaristan, Rumanya - Macaristan ve İngiltereye Amerikanın yardımı işlerinden de bahsettikten sonra Dobruca ve Transilvanya meselelerinin müzminleştiğini, Amerika yardımının şimdilik sözden ibaret kaldığını, İtalyan - Yunan meselesinin vahim neticeler doğurup doğurmıyacağının sarahaten anlaşılamıyacağını söylüyor ve diyor ki:

«Maamafih, bizce bütün bu meseleler tâli mahiyettedir. Davayı asıl halledecek âmil, İngiltereye karşı yapılacak olan taarruzdur. O taarruz vuku bulacak mı, vuku bulursa ne netice verecektir, yoksa hiç yapılmıyacak mıdır? İşte ancak bu muhtelif suallerin cevabları verildikten sonradır ki, Avrupanın ve belki de bütün dünyanın mukadderatı ne olacağını anlıyabileceğiz.»

Avrupada HARB

İngiliz resmî tebliği

Londra 18 (A.A.) —

Hava Nezareti tebliği:

Bugün öğleden biraz sonra birbiri arkasından dalga halinde gelen düşman tayyareleri cenubî şarki sahilleri üzerinden geçerek Londra mıntakasına nüfuz etmeğe teşebbüs etmişlerdir.

Derhal harekete geçen avcı tayyarelerimizin ve tayyare dafi bataryalarımızın mukabelesine maruz kalmışlardır. Bir saat süren bir hava muharebesinden sonra düşman püskürtülmüştür. Şimal ve Manş denizleri istikametinde ric'at etmişlerdir. Kent kontluğu ve Londranın cenub kısmı civarında bombalar atıldığı bildiriliyorsa da şimdiye kadar bu hususa dair mufassal malûmat alınmamıştır.

Hamps Hire mıntakasında da muhtelif hücumlara teşebbüs edilmiştir. Avcı tayyarelerimiz düşman tayyarelerile muharebeye tutuşmuşlardır. Hava muharebesi devam etmektedir.

● ●

Londra 18 (A.A.)

Hava Nezareti tebliği:

Sahil müdafaa teşkilâtına mensup tayyarelerimiz tarafından dün gece muvaffakiyetle neticelenen bir hücum Bulonya limanında bulunan gemiler ve deniz tayyarelerine karşı temerküz ettirilmiştir. Bu hücum esnasında petrol tesisatları, cephane fabrikaları tayyare ihtiyatları, ve Almanya da demiryolları bombardıman edilmiş, Fransanın şimali garbisinde, Holanda da ve Belçikada 26 tayyare meydanına hücum edilmiştir. Tayyarelerimizin hepsi salimen dönmüşlerdir.

Londra 18 (A.A.) — Hava Nezareti tebliği:

Saat 20 ye kadar alınan raporlara nazaran düşürülen düşman tayyarelerinin adedi en aşağı 86 yı bulmuştur.

Alman resmî tebliği

Berlin 18 (A.A.)

Alman orduları başkumandanlığı tebliği:

Bir denizaltı 32,300 tonluk düşman ticaret gemileri batırdığını haber vermiştir. Dün gündüz ve bilhassa 18 ağustos gecesi Alman hava kuvvetleri İngiltereye karşı istikşaf ve bombardıman uçuşlarına devam etmişlerdir. İngiltere üzerinde cenubda ve merkezde geniş bir daire içinde tayyare meydanlarile dafi bataryalarının ve projektörlerinin müessir bir surette bombardıman edildiği bildirilmektedir.

Filton motör fabrikaları Birmingham civarında tayyare levazım fabrikaları, Reading sınaî müesseseleri, Swauser, Avonmouth ve Bornmoth liman tesisatı hücumlara hedef olmuşlardır.

İngiliz limanlarına mayin dökülmesine devam edilmiştir. Ayni gece İngiliz tayyareleri garbî ve merkezî Almanya ve Belçika üzerinde uçuşlar yapmışlardır. Muhtelif mahallerde ezcümle Dorthmundda bombalar meskûn mahallelere düşerek 100 kadar sivilin yaralanmasına ve ölmesine sebeb olmuşlardır. Bruxellesin merkezine yapılan bir hücum esnasında da halk arasında kurbanlar vardır. Dört kişi ölmüş ve 22 kişi yaralanmıştır. Bunlar arasında kadınlar ve çocuklar da vardır. Gece hareketc geçen avcı tayyarelerimiz 18 ağustos gecesi bir İngiliz tayyaresi düşürmüşlerdir. Alman tayyare dafi bataryaları da dört düşman tayyaresi düşürmüşlerdir. Bir Alman tayyaresi üssüne dönmemiştir. 16 ağustosta düşman zayiatı 89 dan 92 ye çıkmıştır.

Helli kruvazörü hâdisesinde Yunan milleti tam bir birlik gösterdi!

Atina 18 (A.A.) — Estia gazetesi başmakalesinde diyor ki:

Millî facia anında Elen milletinin millî ruhu daha aydın olarak tezahür etmektedir. Helli kruvazörü faciası, Yunanistanın istikbali hakkında cesaret veren hislerin izharına sebeb olmuştur. Herşeyden evvel mürettebatın hareketini tebarüz ettirmek münasib olur. Unutmamalıdır ki, harb halinde olmıyan ve millî ve dinî bir bayrama sureti mahsusada iştirak eden bir gemi bahis mevzuudur. Bununla beraber, Helli'nin deniz erleri derhal harb rollerini takınarak gemiyi ve yaralıları kurtarmak için bütün gayretlerini sarfetmişlerdir. Gemi - nin kurtarılması imkânsız olduğu görülünce tayfası kıymetli eşyaları kaçırmayı düşünmemişler, fakat geminin kabili nakil silâh ve aletlerini kurtarmağa himmet etmişlerdir.

Esperos gemisinin zabit ve mürettebatının da hareketlerini tebarüz ettirmek yerindedir. İçi ziyaretçilerle dolu olan bu gemi alevler içinde batmakta olan Helli'ye yaklaşarak onu sahile çekmek için azamî gayretini sarfetmiştir.

Ancak Helli kruvazörünün kumandanı ziyaretçileri bir infilâk tehlikesinden siyanet etmek için çekilmesini emrettiği zamandır ki Esperos yardımdan sarfınazar etmiştir. Yunan denizcileri işte böyledir.

Estia, bu münasebetle Yunan milletinin şimdiye kadar olduğu gibi gösterdiği birliği de tebarüz ettirmekte ve Helli'nin yerine başka bir kruvazör alınması için bir iane açılması hususunda Başvekil Metaksas'a yapılan tekliften bahsederek «Yunan hükûmeti Helli'nin yerine daha büyük ve daha kuvvetli bir gemi almak kararında - dır. Yunanistan da işte böyledir.» demektedir.

SİNEMA

Robert Koch filmi münasebetile

Üçüncü mıntaka Etıbba odası, evvelki gece, şehrimiz tıb âlemi mensublarile gazetecilerini Çemberlitaş sinemasına, Robert Koch filmini seyretmeğe çağırdı.

1939 yılı enternasyonal filimcilik hafta - sında birinciliği kazanan bu filmin mevzuu; meşhur hekim Robert Koch'un, verem mikrobunu keşif yolunda sarfettiği uzun ve çetin mesaidir.

Robert Koch, bütün bir insanlığı kemiren müthiş hastalığın amilini bulup meydana koymak ve bu amille mücadele etmek imkânını hazırlamak için, geceyi gündüze katıyor, başını yıllarca tüplerin, mikroskopun üstüne eğiyor, binbir engeli yeniyor ve bütün bunları, hiçbir menfaat, hiç bir mükâfat beklemeden, sırf insanlığa hizmet maksadile yapıyor.

Robert Koch filmi, kabiliyete ve mesaiye dayanılarak değil, intisab ve himayeden istifade edilerek kazanclı mevkilere geçmek temayülünün arttığı, feragatin ve hizmetin adeta unutulduğu şu zamanda, cidden ibretle ve dikkatle seyredilmeğe lâyık bulunmaktadır.

Bu filim, en yüksek, en derin hazların, lükse ve büyük konfora kısa yollardan ulaşılmakta değil, insanlığa hizmette, başkalarına faydalı olmakta saklı bulunduğunu göstermektedir.

Bütün Türk gençliği bu filmi mutlaka seyretmelidir.

Kocası başka, erkeği başkaymış!

«Kocam memlekette başka kadın almıştır, benim de elbette bir erkeğe ihtiyacım var»

Sultanahmed Sulh İkinci Ceza mahkemesi dün «erkek» ile «koca» kelimelerinin yeni manaları olduğunu gösteren enteresan bir davaya baktı.

Dürriye komşularından Ahmede hakaret etmekten suçludur. Kendisini müdafaa ederken:

— Ahmed bana sarkıntılık ediyordu. Halbuki benim erkeğim vardır. Erkekli bir kadın başka bir adamın teklifini kabul eder mi? Tabii etmez. Ben de münasebetsiz teklifini reddettiğim için bana kızdı. Sonra da iftira etti. Gûya ben bunun evinden eşya da çalmışım. Benim başımda arslan gibi erkeğim var. Ben hırsızlığa da tenezzül etmem, diyordu.

Hâkim sordu:

— Erkeğin kim?.

Dürriye dinleyiciler arasında göz gezdirerek birini buldu ve kolundan çekerek:

— İşte bu arslan.. Adı da Şecaattir. Ben bu erkeğimin üstüne başkasına, hem de şuna tenezzül eder miyim. Bay hâkim Allah aşkına sen söyle... dedi.

Hâkim, Kastamonulu Dürriyenin nüfus kâğıdını tetkik etti. O Ali isminde birisile evli idi. Bir sual daha sordu:

— Dürriye nüfus kâğıdında Ali ile evli olduğun gösteriliyor. Halbuki sen Şecaatle yaşıyorsun, Şecaat benim erkeğim diyorsun bu nasıl şey öyle....

Dürriye bu suali soğukkanlılıkla ve lâkayd bir eda ile karşıladı.

— Bay hâkim, dedi. O kocam, bu da erkeğim...

— Demek koca başka, erkek başka öyle mi?

— Öyle değil mi Bay Hâkim? Kocam memlekette kaldı. Aramız açık. Ben de gencim. Bir erkeğe ihtiyacım var. Şecaati aldım. Kim bilir kocam da bir başka kadın almıştır. Bunda şaşacak ne var?

Hâkim şahidlerin çağırılması için davayı talik etti.

KADIN

Ev kadınına faydalı tavsiyeler

Kirlenen krepdöşin, krepmaroken gibi renkli ipeklileri evvelâ ılık sabunlu suda yıkayıp, bol ılık suda çalkalayınız. Sonra temiz bir leğenin içine üç litre sıcak su koyup bu suyun içine yarım bardak kadar vincigro d'alcol blanc ilâve ediniz ve tekrar bu su ile elbiseyi çalkalayınız. Sakın bükerek sıkmayınız. Avuclarımızla hafif hafif uğuşturduktan sonra bir havlunun içine koyunuz. Nemli nemli ütüleyiniz.

Elbiseleri nasıl temizlemeli?

Sandıkta kalıp da sararmış olan beyaz keten elbiselere eski renklerini vermek istiyorsanız, onları şu şekilde yıkamalısınız: Evvelâ bir miktar süt ve parça parça kesilmiş sabunlar ilâve edilmiş suda kaynatınız. Sonra durulanıncaya kadar bir kaç su çalkalayınız ve gölgeye asarak kurutunuz.

İçilecek şeyleri muhafaza

Südü kesilmeden taze muhafaza etmek istediğiniz takdirde sabah akşam kaynatmalısınız. Çiy saklamak istiyorsanız biraz suyun içine bir tutam karbonat atarak halledip süde ilâve ediniz. Ekşimesine mâni olmak için de süde bir miktar yaban turpu yaprağı atmak çok faydalıdır.

Limonları çürümeden, bozulmadan günlerce muhafaza etmek isterseniz soğuk suya koyunuz ve bu suyu haftada iki defa değiştiriniz.

Et suyu ile yapılmış çorbanın ertesi güne kalması, ekşimemesi için şu küçük vasıtaya müracaat ediniz. Çorbayı kaynattığınız esnada içine bir parça bildiğimiz kömürden bir parçayı daldırıp çıkarınız.

Faydasız zanettiğimiz şeylerin faydası

Sigara küllerini biriktirip bir demir kutuda saklayınız. Bir bez parçasını hafifçe ıslatarak bu küllere batırıp kromları temizlemek için sırası gelince kullanırsınız.

Kahve telvesinin belki işe yarayacağı aklınıza gelmemiştir. Cam yahud kristal bardak, vazo gibi şeyleri temizlemek için birebirdir. Bir kaşık kahve telvesine çok az miktar su ilâve ediniz. İçine bir damla da sirke koyunuz ve bununla sertçe uğuşturunuz. Sonra derhal çalkalayınız. Cam, kristal gibi şeylerin nekadar parladığını göreceksiniz. Süd kabının dibi tutarsa gene kâğıddan bir tamponu kahve telvesine batırarak bununla sertçe uğuşturunuz. Tertemiz olacağına emin olabilirsiniz.

Parmaklarınızda yemek pişirdikten sonra sarmısak yahud soğan kokusu kalırsa gene kahve telvesile siliniz. Koku derhal uçup gidecektir.

Ağac ve meyva

Vilâyet Ziraat müdürlüğü Beykozdaki meyvasız ağaclâma ve Büyükderedeki meyva ıslah istasyonundan çok iyi neticeler almıştır. Bu sene Büyükdere fidanlığından 40 binden fazla ıslah edilmiş ve aşılanmış kayısı, elma, armud, vişne, dut ve erik fidanı dağılmıştır. Beykoz ağaclama fidanlığından 88,662 aded çam, köknar, sedir, mazı ve başka kıymetli fidanlar tevzi edilmiştir. Taksimden Dolmabahçeye inen yeni yola ve Beyazıd, Aksaray caddesine dikilen 40 bin mazı buradan tedarik edilmiştir.

Afrikada HARB

İngiliz resmî tebliği

Kahire 18 (A.A.)

Röyter Ajansı bildiriyor:

İngiliz hava kuvvetlerinden bildirildiğine nazaran dün Trablusgarbda Bardia mıntakasında İngiliz deniz ve hava kuvvetlerinin müştereken yaptığı hareket esnasında 9 düşman tayyaresi imha edilmiş, 2 sinin de tahrib edildiği muhtemel bulunmuştur.

İngiliz hava kuvvetlerinin ilâveten bildirdiğine nazaran zırhlılar Bardia Fort - Capuzzo'yu bombardıman ederlerken donanmaya refakat eden avcı tayyarelerimiz deniz kuvvetlerimizi kollayan bir İtalyan deniz tayyaresine raslamışlar ve onu alevler içinde düşürmüşlerdir. Az sonra «S 79» tipinde bir İtalyan tayyare filosu donanmaya hücum etmişse de bunlar avcı tayyarelerimizin hücumuna uğrayarak dağılmışlardır. 2 düşman tayyaresi denize düşürülmüştür. Bunu müteakib daha büyük bir «S 79» tayyare filosu filoya hücum etmiştir. Gene 2 düşman tayyaresi alevler içinde düşürülmüş, bir üçüncüsü de paramparça olarak düşürülünciye kadar avcı tayyarelerimiz tarafından takib edilmiştir.

Donanmamıza mensub tayyarelerin bir başka «S 79» tipinde düşman tayyaresi düşürdüğü ve bir üçüncüsünü de gene imha ettikleri zannedilmektedir.

Avcı tayyarelerimizle düşman arasında vukua gelen diğer bir musademe neticesinde bir düşman bombardıman tayyaresinin düşürüldüğü bildirilmektedir. Bir diğer düşman tayyaresinin de imha edildiği haber verilmiş, fakat henüz teeyyüd etmemiştir. Bir başka «S 79» garb çölüne mecburi bir iniş yapmağa icbar edilmiştir. Bu tayyare istimale elverişli olarak zaptedilmiş ve mürettebatı esir edilmiştir.

Hiçbir tayyare zayi etmedik. Bir pilotumuz yaralanmışsa da tayyaresini salimen üssüne kadar götürebilmiştir.

Kızıldenizde Kamaran üzerinde keşif uçuşu yapmakta olan tayyarelerimiz «S 81» tipinde bir düşman bombardıman tayyaresine raslamışlar ve alevler içinde düşürmüşlerdir.

Cuma gecesi İskenderiye üzerine yaptığı hücum esnasında bir düşman tayyaresi müdafaa tertibatımız tarafından garb çölüne inmeğe mecbur edilmiştir. Tayyare kullanılmağa elverişli bir haldedir. Mürettebatı esir edilmiştir.

Vazifeleri Somalideki düşman kuvvetlerinin hareketini taciz etmek olan muhtelif hücumlar yapılmıştır. Hargeisa'da binalar üzerine tam isabetler kaydedilmiştir. Tayyarelerimizden biri denize inmek mecburiyetinde kalmışsa da mürettebatı kurtarılmıştır.

İtalyan resmî tebliği

İtalyada bir mahal 18 (A.A.)

İtalyan orduları umumî karargâhının 70 numaralı tebliği:

İngiliz Somalisinde Adadelh mıntakasında kâin Jerato tepesinde düşmanın kuvvayi külliyesine karşı girişilmiş olan muharebe, beş gün devam eden şiddetli çarpışmalardan sonra kazanılmıştır. Mukavemet noktaları şeklinde organize edilmiş ve uzun zamandanberi inşa edilmiş olan İngiliz müdafaa sistemi, çifte telörgü ile mücehhez idi ve mağaralar içinde bir çok mitralyöz tesisatı vardı. Bütün bunlar, iki cenahtan yapılan bir manevra neticesinde sukut etmiştir.

Birçok eslâha, her neviden harb malzemesi, iaşe mevaddı ve bir takım esirler elde edilmiştir.

Harb sahasında Rodezya ve Hindistan taburlarına mensub yüzlerce maktul bulunmuştur.

İtalyan tayyareleri, doğrudan doğruya yaptığı harekâtla düşman mevzilerini bombardıman etmek, mitralyöz ateşine tutmak ve düşmanın Berbera limanında demirlemiş harb ve ticaret gemilerini bombardıman etmek suretile harbe iştirak etmiştir.

İngilizler, Assali tayyare kampını ve Jidjiga'yı bombardıman etmişlerse de hiç bir netice elde edememişlerdir.

Bizi Berberaya götürecek olan manevra, düşman kıtaatının, peşinde bizim kıtaatımız olduğu halde, çekilmekte bulunduğu ikinci müstahkem hattın zaptına doğru ilerlemektedir.

● ●

İtalyada bir mahal 18 (A.A.)

İtalyan orduları karargâhının 71 numaralı tebliği:

Somalide ileri hareketine devam eden ve Gilia'dan hareket etmiş bulunan bir kıt'amız, Bulhar'ı işgal etmiştir. Diğer bir kıt'amız, Lafaruk yakinine vâsıl olmuştur.

Mandera'da Hind kıtaatının kuvayi külliyesinden bir müfreze, bizim karakol kuvvetlerimizi görür görmez kaçmıştır. Berberaya karşı yapılan harekâta iştirak eden tayyarelerimizden biri dönmemiştir.

Şimalî Afrikada düşmanın deniz kuvvetleri, Bardia'ya ve dahile karşı büyük ve küçük çapta 300 e yakın mermi endaht etmiş, asker arasından bir kişinin ölümüne ve on bir kişinin yaralanmasına sebebiyet vermiştir.

Bombardıman tayyarelerimiz derhal taarruza geçerek, düşman gemilerinin yardımına koşan düşman tayyarelerine karşı muharebeye girişmişlerdir. Düşmanın Gloster Gladiator sisteminden yedi tayyaresi düşürülmüştür. İki düşman tayyaresinin de düşmüş olması muhtemeldir. Tayyarelerimizden üçü dönmemiştir.

Tahtelbahirlerimizden biri, Atlas Okyanusunda İngilizlerin dokuz bin ton hacmindeki bir sarnıç gemisini batırmıştır.

Alman - İngiliz hava harbi hakkında Kızılordu gazetesinin bir mütaleası

Moskova 18 (A.A.) — Stefani ajansından:

Rus ordusunun organı olan «Kızılyıldız» gazetesi, Alman - İngiliz hava harbinden bahseden bir makalesinde İngiltereye karşı harbe iştirak etmiş olan Alman tayyareleri adedinin, Alman tayyarelerinin mütemadiyen takviye edilmekte olduğunu ve İngilizlerin Alman sınaî merkezlerile hava sınaî merkezlerine ve petrol mıntakalarına karşı yapmakta oldukları taarruzun kifayetsizliğini ispat etmekte bulunduğunu yazmaktadır.

Politika - Askerlik

Fransanın mütareke-den sonraki çehresi

Çoktanberi yüzlerini göremediğimiz Fransız gazeteleri nihayet gelmeğe başladı. Fakat hepsinin rengi soluk, hepsinin benzi kansızdır. Paristen Clermont Ferrand'a kadar yapılan hicret, az zaman zarfında hepsini dermansız ve mecalsiz bırakmıştır. Nerede o Paris-Soir'ın dinamik, cevval, hareketli çehresi? Nerede Le Temps'ın o vakur edası? Paris-Soir, Le Temps'a, Le Temps da Paris-Soir'a dönmüş, ikisinin de tadı kekremiştir.

Önümde yığınla Fransız gazetesi var. Onların hepsine ıstırabla bakıyorum. Eskiden bu mevsimde, hele geçen yaz, sahil şehirlerindeki ışıklı hayatı aksettiren resimlerin yerinde şimdi yığınla esir ismi var. Eşini dostunu arayanlar, hiç şüphesiz bu listeleri her gün bir kaç defa hatmediyorlar, bir tanıdığa rast gelmek, bir yakinin, bir babanın, bir nişanlının, bir kardeşin, bir sevgilinin ismini bulabilmek, adeta piyango listesinde büyük ikramiyeyi kazanmak gibi bir şey oluyor. Bunların yanında sütunlar dolusu «kayıb aranıyor» ilânları var. Kadınlar babalarını, kocalarını, oğullarını arıyorlar. Oğullar, babalar, kocalar, annelerini, kardeşlerini, sevgililerini, karılarını arıyorlar. Biribirlerini bulanlar, ekmek, yiyecek, giyecek, oturacak yer arıyorlar; hükûmet de harbin mes'ullerini arıyor. Fransa, yeni bir çehreye bürünmek imkânlarını arıyor. Eski hükûmetlere muarız olan particiler kinlerini tatmin çarelerini arıyor. Velhasıl herkes bir şey arıyor. Fakat kimsenin aradığını -harbin mesulleri müstesna- kolayca bulabileceği tahmin edilemez.

Fransız gazetelerine göre, Fransanın içi hayihuy içindedir. Mütareke, harbden daha çok, herkesi şaşırtmış gibidir. Dün Daladier'yi metheden muharrirler, şimdi tamamile ağız değiştirmişlerdir. Dün Mandel'in resimlerini basanlar, şimdi onun aleyhinde sütunlar doldurmaktadırlar. La Roque pek gözdedir. Petit-Journal gazetesinin başında şu cümleleri okuyoruz:

Çalışma - Aile - Vatan!

1934 de ateş salibin dövizi.

1936 da Fransız Sosyal partisinin dövizi.

1940 da Fransız devletinin dövizi.

Fakat bu dövizi kabul etmek için böyle bir mağlûbiyet mi lâzımdı? Kim çalışmanın, kim ailenin, kim vatanın aleyhinde bulunmuştur? La Roque havasını bulduğu için faşizm yelkenlerini şimdi tam açmış, politika ummanında ilerliyor..

Daha harb meydanındaki cesedler kalkmadan, daha yıkılan şehirlerin ankazı temizlenmeden, daha muhacirler yerli yerine gitmeden, Riom şehrinde divanı âli toplanıyor, mesuller aranıyor. Adeta bir cinaî cürmü meşhud yapılıyor. Neredeyse mücrimler elleri kelepçeli bir halde Sedan geldiğinde keşfe götürülecektir! Hüda göstermesin asarı izmihlâl bir yerde! Yoksa ehibba, hakikaten şivei-yağma'da âdâyı mephut eylemektedir.

Mümtaz Faik FENİK

BULMACA

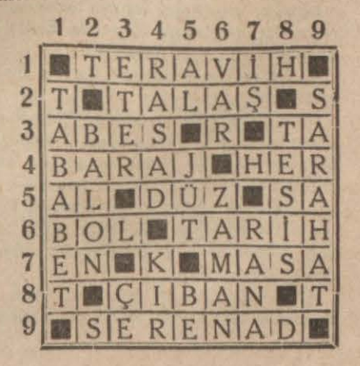

Soldan sağa:

1 — En az - Durmaktan mütevellid kilo farkı.

2 — Şark musikisinde tempo aleti - Daha kötü.

3 — Beygir - Kanad - Bir nida.

4 — On para.

5 — Ziya - Efsanevî ve korkunc bir mahlûk.

6 — Gümrükler.

7 — Almaktan emri hazır - Dem - Pokerde oyunun sonunda oynanır.

8 — Oturulan yer - Kılıf.

9 — Kuvvet - Hastalıktan kurtulma.

Yukarıdan aşağıya:

1 — İnsan - Mektub.

2 — Elyafından istifade edilen bir nebat - Eklemek.

3 — Bağışlamak - Dönüp dolaşmak - Komaktan emri hazır.

4 — Berber.

5 — Meyan - Şöhret.

6 — Bir isim.

7 — Köpek - Kötü - Rabıt edatı.

8 — Söz - Vakfedilmiş.

9 — Sükûn - Karadenize dökülen bir nehir.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	■	T	E	R	A	V	İ	H	■
2	T	■	T	A	L	A	Ş	■	S
3	A	B	E	S	■	R	■	T	A
4	B	A	R	A	J	■	H	E	R
5	A	L	■	D	Ü	Z	■	S	A
6	B	O	L	■	T	A	R	İ	H
7	E	N	■	K	■	M	A	S	A
8	T	■	Ç	I	B	A	N	■	T
9	■	S	E	R	E	N	A	D	■

●● AKİSLER ●●

□ Patlıcan şurubu

Patlıcandan her yemek olur; hattâ ne niyete yenilirse mübareğin öyle gittiğini söyleyenler bile vardır.

Fakat patlıcan şurubu? Biz işitmedik. Belki yenecek, içilecek şeylerdeki cehlimizdendir. Meğer patlıcan şurubu da olurmuş. Bunu doktor Galib Ata yazıyor. Hattâ bu şurubun iki türlü işe yarayan bir ilâç mahiyetinde olduğunu ilâve ediyor: Çok miktarda alınırsa uyutur; az miktarda alınırsa... insanı uyandırırmış. Bilhassa aşk duygusunu uyandırmakta pek mücerreb imiş. Yani patlıcan, yalnız gıdanın her çeşidini nefsinde toplayan bir sebze değil, derdlerin en büyüklerine çare bulan bir deva imiş de.

Vaktile, meşhur eczacımız astığı levhada dükkânı için:

Ne ararsan bulunur derde devadan gayri! diye alay etmişti. Patlıcanda da anlaşılan ne arasan bulunuyor, hattâ derdlere deva bile!..

□ Haklı bir teessür

İzmirde Şöhret isminde 19 yaşında ve nişanlı bir kız küçük bir ameliyat geçirdikten sonra erkek olacakmış. Tabii anlıyorsunuz: Bizde bunun emsali çoğaldı, erkekliğı bir yaşa kadar gizli kalmış olanlar ameliyat edilerek tabiî cinslerine avdet ediyorlar.

Fakat şimdiye kadar böylece erkekliğe dönenler içinde sevinmeyen olmadığı halde Şöhret, büyük bir teessür içindeymiş. Nasıl olur?. Hangi kadın erkek olmak istemez!.. Biz erkekler bütün kadınların erkek olmayacaklarını zannederiz. Halbuki bu günkü şerait içinde kadın olmaktan rahat var mı?. Bütün yükler erkeğin sırtında olduğu halde kadın erkekle ayni haklara sahib olduğunu iddia etmiş ve bu hakların çoğunu, hem pek çoğunu elde etmiştir. Evin her mes'uliyeti erkeğe aiddir. Yalnız kendisile değil, çoluğuna çocuğuna değil, karısına, hattâ kaynanasına da bakmakla mükelleftir ve kadın onun bütün şeref ve saadetinin ortağıdır.

Şöhretin teessürde yerden göğe kadar hakkı vardır. Fakat kim bilir kaç Şöhret varki işin farkına vardıkları halde erkek olmak bedbehtlığından kurtulmak için hakikî cinsiyetlerini saklıyorlar!.

□ Tereyağı ve top

Fransada şimdi son derece cezrî tedbirler alınıyor. Bu tedbirlerin başında muhtekirlere aid kanunlar nizamlar vardır. Kimi haddine düşmüş yumurta, peynir, patates veya kira bedelerini arttırmak.

Hükûmet bütün bunlar için âzamî bir fiat listesi tertib ediyor. Yumurta için tayin edilen fiattan bir santim fazla alan, polis ve jandarmanın eline düşüyor; çalyaka hapishaneyi boyluyor.

Farnsa bu şiddeti geçen sene asker kaçakları için bile göstermemişti. -Hattâ galiba harbe girdikten sonra bile gösterememiştir. Çünkü topladığı sınıflara bakılırsa Fransanın iki ay evvel en aşağı 8 milyon askeri olmak lâzımdı. Halbuki Mareşal Peten bunun yarısı mevcud olduğunu söylemişti. Demek diğer yarısı ortadan kaybolmuştu.

Yeni Fransız gazeteleri, geçen sene Alman Mareşalı Göring'in:

«Biz tereyağı yemeyip top yapacağız»

Sözünü acı acı hatırlayarak «şimdi bizde ne tereyağı var, ne de top!» diye dövünüyorlar. Fakat bugün peynir ihtikârına karşı gösterdikleri şiddeti, asker kaçaklarına karşı gösterselerdi hem tereyağları olacaktı, hem de topları. —B. S.

SPOR

Askerî Liseler bayramı

Tunc vücudlü bir sporcu kafilesinin geçid resmi müsabakaların en güzel kısmını teşkil etti

Dünkü at koşularında son yarış!

Askerî liseler su sporları bayramı dün öğleden sonra Çengelköyünde kuleli lisesi önündeki sahilde yapılmıştır. Davetliler arasında Orgeneral Fahreddin Altay, İstanbul Komutanı General İshak Avni, General Zeki, Beden Terbiyesi Umum müdürü General Cemil Taner bulunmuşlardır.

Her zaman muntazam ve muvaffakiyetli spor tezahür ve müsabakaları yapan askerî mektebler talebesinin dünkü şenliklerini görmek için de öğleden itibaren büyük bir halk kütlesi Çengelköyüne akın etmeğe başlamıştı.

Saat 5,30 da merasime İstiklâl marşile başlanmış, marşı müteakıb Askerî liseler Müfettişi Kurmay Albay Adil Türer su sporlarının ehemmiyeti ve Türk gencinin bu hususta gösterdiği isabetli faaliyeti tebarüz ettirmiştir.

Büyük ve tunc vücudlü bir sporcu kafilesinin yaptığı geçid resminden sonra su sporları hareketlerine geçilmiştir.

İlk spor hareketi olarak tramplenden atlama yapılmıştır. 50 sporcunun iştirak ettiği bu müsabakada, bütün atlayıcılar güzel ve kusursuz denilebilecek stiller göstermişler ve çok alkışlanmışlardır. Memleketimizde müntesibi az olan atlama sporunda da diğerlerinde olduğu gibi Askerî liseler büyük bir varlık olduklarını dün bir defa daha ispat etmişlerdir.

Liseler bayrak yarışına Gedikli, Kuleli, Maltepe ve Deniz liseleri sekizer kişile iştirak etmişler, neticede kırmızı takım birinci gelmiştir.

«Elbise ile suya atlayarak su içinde soyunma» günün en çok alkışlanan hareketlerinden biri olmuştur. Bunu takib eden. suda boğuşma ve can kurtarma hareketleri de çok muvaffakiyetli bir şekilde icra edilmiştir.

Bundan sonra sıra ile elbiseli yüzme, su altında yüzme ve tabak toplama, teçhizatla atlamalar yapılmıştır. Gösteriş mahiyetinde padlbot hareketlerine geçildikten sonra filika yarışları icra edilmiş ve çok heyecanlı olan yedi çifte filikalar arasındaki müsabakada Deniz lisesi birinci sınıfı birinciliği. Deniz Harb okulu ikinciliği, Deniz lisesi ikinci sınıfı üçüncülüğü kazanmıştır.

Beş çifte filikalar yarışında birinciliği Deniz lisesi ikinci sınıfı, ikinciliği Gedikli, üçüncülüğü Deniz lisesi birinci sınıfı kazanmışlardır.

Nihayet şarpi yarışları ve su topu müsabakası yapılmış ve heyecanlı geçen bu müsabakalardan sonra şenlikler sona ermiştir.

Dünkü at koşuları

Yarış ve Islah Encümeni tarafından tertib edilmekte olan İstanbul at yarışlarının altıncı ve sonuncu müsabakaları dün Velefendi koşu yerinde kalabalık bir meraklı kütlesi önünde yapılmış ve mütehassıs - ları yanıltan bazı sürprizler vermiştir.

BİRİNCİ KOŞU: (Handikap): Üç yaşındaki halis kan Arab erkek ve dişi tay - lara mahsustu. İkramiyesi 190 lira, mesafesi 1600 metre.

Koşuya iki tay girdi. Birinciliği Işık, ikinciliği Sevim aldı. Ganyan 205 kuruş vermiştir.

İKİNCİ KOŞU: Üç yaşındaki yerli yarım kan İngiliz erkek ve dişi taylara mahsustu. İkramiyesi 470 lira, mesafesi 1800 metre idi.

Dört atın iştirak ettiği bu koşuda, birinciliği Prens Halimin Şehnazı, ikinciliği Kara Osmanın Tasviri aldılar.

Birincinin ganyanı 110, plâsesi 105, ikincinin plâsası 290 kuruş vermiştir.

ÜÇÜNCÜ KOŞU: Dört ve daha yukarı yaştaki halis kan Arab at ve kısraklarına mahsustu. İkramiyesi 500 lira, mesafesi 3000 metre idi. Bu koşuya beş Arab atı iştirk etmiş ve birinciliği Tomurcuk almıştır.

İkinci Örnek gelmiştir. Birincinin ganyanı 140, plâsesi 125, ikincinin plâsesi 160 kuruş vermiştir.

DÖRDÜNCÜ KOŞU: (Maltepe koşusu): İki yaşındaki yerli halis kan İngiliz erkek ve dişi taylara mahsus olup ikramiyesi 1400 lira, mesafesi 1200 metre idi. Dört atın iştirak ettiği bu yarışta birinciliği Fikret Atlının Umacısı, ikinciliği Prens Halimin Hummahatunu almıştır.

Birincinin ganyanı 5,80, plâsesi 2,05, ikincinin plâsesi 1 lira getirmiştir.

BEŞİNCİ KOŞU: (Uzunçayır koşusu): Üç ve daha yukarı yaştaki saf kan İn - giliz at ve kısraklarına mahsus olup ikramiyesi 510 lira, mesafesi 2400 metre idi Bu koşuya yedi at iştirak etmiş ve muvasalatta Romans birinciliği Dandi'den almıştır. Koşunun ganyanı 160, birincinin plâsesi 100, ikincinin plâsesi 100, üçüncü gelen Yatağanın plâsesi de 190 kuruş vermiştir.

Üçüncü, dördüncü ve beşinci koşular üzerinde olan üçlü bahis on yedi lira, üçüncü ve dördüncü koşularda olan çifte bahis beş lira, son koşunun birincisi ve ikincisi üzerinde olan ikili bahis de üç lira kazandırmıştır.

Tenis maçını İstanbul kazandı

İstanbulla Ankara arasında geçen hafta Dağcılık kulübü kortlarında yapılıp İstanbulun galebesile biten tenis maçı dün Tarabyada yapılmıştır. İstanbul bu maçı da 5-7 kazanmıştır.

RADYO

12,30 Program, 12,35 Türk musikisi, 12,50 Ajans haberleri, 13.05 Türk musikisi, 13.20/14.00 Müzik: (Pl.),

18,00 Program, 18.05 Müzik: Operetler (Pl.), 18.40 Müzik: Radyo caz orkestrası, 19.10 Türk musikisi. 19.45 Memleket saat ayarı ve ajans haberleri, 20.00 Müzik fasıl heyeti, 20.30 Konuşma, 20.45 Müzik: Dinleyici istekleri. 21.10 Müzik: Keman ve piyano için Düo fantazisi, Viyolonist Gerhardt ve piyanist Marcovitz, 21.30 Konuşma (Radyo gazetesi) 21.45 Radyo salon orkestrası, 22.30 Memleket saat ayarı, ajans haberleri, 22.45 Müzik: Radyo salon orkestrası programının devamı, 23.00 Müzik: (Pl.) 23.25/23.30 Yarınki program ve kapanış.

ABONE ŞARTLARI

Türkiye için:

Bir aylık	90	kuruş
Üç aylık	250	»
Altı aylık	475	»
Senelik	900	»

Yabancı memleketler için:

Altı aylık	850	kuruş
Bir senelik	1600	»

İmtiyaz sahibi ve başmuharriri:
Necip Ali KÜÇÜKA
Umum neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü:
Cemal Hakkı SELEK
Basıldığı yer: Cumhuriyet Matbaası

EN SAĞLAM SIĞINAK

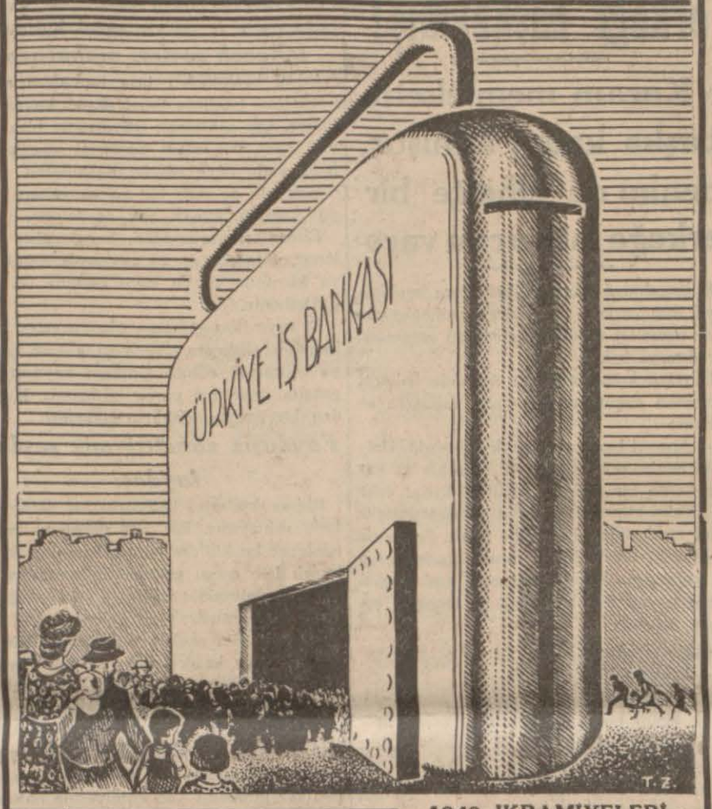

T. İŞ BANKASI
1940 Küçük Cari Hesablar İKRAMİYE PLÂNI

1940 IKRAMIYELERİ :

1	aded	2000	liralık =	2000.— lira
3	»	1000	» =	3000.— »
6	»	500	» =	3000.— »
12	»	250	» =	3000.— »
40	»	100	» =	4000.— »
75	»	50	» =	3750.— »
210	»	25	» =	5250.— »

Keşideler: 1 şubat, 1 mayis, 1 ağustos, 1 ikinciteşrin tarihlerinde yapılır.

İstanbul Defterdarlığından:

Defterdarlık Merkez İdaresile Mülhak Müdiriyet ve şuabatının 940 yılı ihtiyacı için 73500 kilo sobalık kuru gürgen odunu açık eksiltme ile mubayaa olunacaktır. Eksiltme 26/8/940 pazartesi günü saat 14 te Milli Emlâk Müdürlüğünde toplanacak olan Komisyonda yapılacaktır.

Odunun mahallerine teslim beher 250 kilosunun muhammen fiatı 375 kuruş ve muvakkat teminatı 73 liradır. Şartname, Milli Emlâk Müdürlüğü 4 üncü kaleminden alınabilir. Isteklilerin eksiltme günü muayyen saatte muvakkat teminatla Komisyona müracaatleri. (7087)

ZAFER
30 Ağustostadır

Millî Piyango da İzmir Fuarında çekilmek üzere bir Zafer Piyangosu tertib etmiştir. Türkiyenin her tarafında satılığa çıkarılmış olan bu fevkalâde piyangoda mevcud 300,000 biletten 63,345 tanesi mutlaka ikramiye kazanacaktır.

Tam biletler (2) liraya ve yarım biletler (1) liraya satılmaktadır.

Zafer Piyangosuna siz de bir bilet alarak iştirak ediniz. Vereceğiniz paralar ebedî Türk zaferini temin edecek vasıtalardan biri olan Hava Kuvvetlerimize sarfedilecektir.

30 Ağustos
Zafer bayramına mahsus fevkalâde piyangonun planı

İkramiye adedi	İkramiye miktarı Lira	İkramiye tutarı Lira
1	60.000	60.000
1	20.000	20.000
1	10.000	10.000
2	5.000	10.000
10	2.000	20.000
30	1.000	30.000
300	100	30.000
3000	10	30.000
30000	3	90.000
30000	2	60.000
63345	Yekûn	360.000

İtalya ve Merkezî
Avrupadan şimendifer ile
Her Nevi Nakliyat
Tafsilât için: K. A. MULLER ve Şki.
MINERVA HAN - GALATA Telefon: 40090 - P. K. 1090

İstanbul Defterdarlığından:

Nev'i	Miktarı Ton	Muhammen ton fiatı Lira	Muvakkat teminatı Lira
Türk antrasiti	303	24)	
Marinlâve	73	17)	662
Kriple	17	18)	

Defterdarlık merkez dairesile mülhak müdüriyet ve şuabatının 940 yılı ihtiyacı için yukarıda nev'i ve miktarı yazılı kömürler hizalarında gösterilen muhammen fiatlar üzerinden ve mahallerine teslim edilmek şartile kapalı zarfla bilmünakasa mubayaa edilecektir. Eksiltme 26/8/940 pazartesi günü saat 15 te Milli Emlâk Müdürlüğünde toplanacak olan Komisyonda yapılacaktır. Isteklilerin muvakkat teminat makbuzu ve 940 yılı Ticaret Odası vesikasını muhtevi teklifnamelerini mühürlü zarf derununde eksiltme günü saat 14 e kadar makbuz mukabilinde Komisyon Reisliğine tevdi etmeleri lâzımdır. Hususi şartname Milli Emlâk Müdürlüğü 4 üncü kaleminden alınabilir. (7088)

LESİKALSİN

Havi olduğu Lesitin ve Fosfatlar vücudün beslenme cihazını tanzim ve Fizyolojik vazifelerini teshil ettiğinden iptidaî bozukluktan mütevellid zafiyetleri, kansızları, genc kız ve kadınların solukları, Nevrastenikleri az zamanda kolaylıkla şifa ve sıhhate ulaştırır. Fosfat işeyenlerde fosforsuz kalan beyin, sinirler, etler, kemikler, iç bezleri ve kanın zayiatını az zamanda telâfi eder, nükleniyatı ile haricden gelecek sarî ajanlara karşı vücudü ilk müdafaa ordusu olan kanın beyaz yuvarlaklarını çoğaltarak tifo, zatürree, yılancık ve akciğer veremi gibi sarî hastalıklara karşı korur. Kirecile kemiklerin mukavemetini ziyadeleştirir. Kola vekiniyümile bedenin faaliyetlerini uyandırır ve kalbi kuvvetlendirir. Dimağî, bedenî bütün yorgunlukları dindiren; bozuk sinirleri yatıştıran, kafa ve vücudü kuvvetlendirip kalbi ferahlandıran YÜZE GENCLİK VE DİNCLİK veren «LESİKALSİN» aileye neş'e, şetaret, sıhhat veren bir müstahzardır. Her eczane ve depoda bulunur. KANSIZLIK, SİNİR ZAFİYETİ, BAYGINLIK, IŞTIHASIZLIK, ÇABUK YORULMA, kemik ve bezler iltihabında, MÜNASEBATI CİNSİYEYE KARŞI ALÂKASIZLIKTA TESİRİ MUTLÂK VE KATİDİR.

Üç Kalb

JEACK LONDON
Mütercimi: N. AYKUT

Macera Romanı
TEFRİKA : 15

Öyle âmirane tavırlarla konuşuyordu ki, komiser nihayet onun istediğini kabule mecbur oldu. Gardiyanlara diğer mahpusları başka koğuşlara götürmelerini emretti. Kendi de derin bir reveranstan sonra çekildi ve kapıyı kapadı.

Leonsia, büyük bir ıstırab içinde kıvranıyor; hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Başını delikanlının omuzuna dayamıştı.

— Ne mel'un memleket bu! Ne mel'un memleket!..

Genc kızın bitab vücudünü göğsünde hisseden delikanlı, gayriihtiyarî Henry'nin hayalile karşılaştı. Yalın ayak ve keten pantalonlu delikanlı, başında kenarları düşük kocaman şapkasile Bul adasının kumlarını bir köstebek gibi delik deşik ediyor, bütün bu olup bitenlerden bihaber define arayordu..

Kollarında ağlıyan genc kızın tatlı temasından kurtulmağa çalıştı. Kalbinde fırtınalar kopuyordu. Fakat duygularına hâkim olmak lâzımdı. Akıl ve mantık bunu icab ettiriyordu.

— Bu muhakeme değil, meş'um bir komedya! dedi.

Vatandaşlarınız daha az konuşup daha çok iş başarmak kabiliyetini gösterebilseydiler, her tarafı demiryollarile bezerler ve memleket servet kaynaklarını yüz misline çıkarırlardı. Fakat ne yazık ki, bütün enerjileri kelime ve lâkırdı deryası içinde kaybolup gidiyor. Mübarekler bütün kuvveti çeneye vermişler. Benim hesabımı zaten baştan görmüşlerdi bile. Bana hüküm giydirecek mevkide olanlar suçlu olduğuma kanidiler. Delil aramak ve hüviyetimi tespit etmek zahmetine bile katlanmadılar. Böyle manasız şeylerle vakit kaybetmenin yeri mi? Henry Morgan'ın Alfaro'yu öldürdüğünü biliyorlardı. Keza benim Henry Morgan olduğumu da biliyorlardı. Hem de iki kere ikinin dört ettiği gibi riyazî bir kat'iyetle! O halde beyhude tereddüd ve teallüle ne mahal vardı?..

Genc kız, bu sözleri hiç dinlemiyor, hıçkırarak kendini delikanlının kollarına bırakıyordu. Bir an geldi ki, dudakları delikanlının dudaklarını aradı. Berikinde de takat kalmamış, irade ve ihtiyarı elinden gitmişti.

Delikanlının ihtiraslı buseleri genc kızı perişan ediyordu. Münkesir bir sesle mırıldanarak:

— «Sizi seviyorum, sizi seviyorum!» Diyebildi.

Bu itiraf delikanlıyı da şaşırtmıştı:

—Hayır! Hayır! dedi.

Böyle derken en muazzez bir arzusunu inkâr ettiğini bilmiyor değildi:

— Hayır! Henry ile biz birbirimize çok benziyoruz. Siz Henry'yi seviyorsunuz, beni değil! Ben Henry değilim....

Bu sözler üzerine genc kızın kolları birdenbire çözüldü. Leonsia, parmağından Henry'nin nişan yüzüğünü şiddetle çekip çıkardı; ve koğuşun bir köşesine fırlattı.

Francis adeta boğulacak hale gelmişti. Acaba, daha ne gibi sahnelere şahid olacaktı? Bunu düşünmeğe vakit kalmadan, komiser elinde cep saatile göründü; ve hiç bir şeyin farkında değilmiş gibi, gözlerini saatin kadranına dikip bekledi.

Leonsia, heyecanını yenmeğe çalışarak, başını azemetle kaldırdı. Francis bu sırada yerdeki nişan yüzüğünü almış, tekrar genc kızın parmağına geçirmişti. Bundan sonra da nermin elin üstüne bir veda pusesi kondurdu.

Kapının eşiğine varınca genc kız başını çevirdi; ve dudaklarının hemen belirsiz bir kımıldanışile fısıldadı:

«Sizi seviyorum!»

. . . . . .

Saat onu çalıyordu.

Françis, hücresinden çıkarıldı; hapisanenin avlusuna götürüldü. İdam sehpası oraya kurulmuştu.

San-Antonio kasabasının bütün halkı, yedisinden yetmişine kadar, üstüste yığılmıştı. Her kafadan bir ses çıkıyor, herkes neş'e ve sevincle haykırıyordu. Leonsia, Enriko Solano ve büyük oğullarından beşi de oradaydı.

Solano familyası bu haksız idam kararını boş yere ve kemali nefretle protesto ediyordu. Fakat Jefe Politiko bir kaya gibi hissiz ve lâkayddi. Komiser ve jandarmalar da onunla hemfikir idiler.

Leonsia, bin müşkülâtla, Francis'in yanına kadar yol açabilmişti. Babası ve erkek kardeşleri idam mahkûmunun masum olduğunu tekrarlayıp duruyorlardı. Fakat, nafile!

Reis, kanlı gözlerini kırpmadan, dudaklarında müstehzî bir gülümsemeyle, derhal idam hükmünün infazını emretti.

Francis, idam sehpasının dibinde ayakta duruyordu. Rahibin muavenetini de kabul etmemişti. İhtiyar rahibe dönerek:

— Ben suçsuz ve günahsız bir adamım. Size ihtiyacım yok!

Delikanlının ayaklarını iple sıkı sıkı bağladılar. Sıra kollarını bağlamağa gelmişti. Cellâdın yamakları da urganın ilmiğini ve siyah örtüyü hazırlıyorlardı. Tam bu sırada birdenbire bir nara işidildi. Herkes başını çevirmeğe mecbur olmuştu: Hakiki Henry Morgan yolunu kapayan jandarmaları iterek idam sehpasına ilerliyordu! Yarı baygın bir halde bulunan Leonsia kendine gelmişti. Sevincinden gayri ihtiyarî bir çığlık kopardı.

Hazır bulunanların içinde yalnız Torres uğradığı hayal sukutunu gizleyememişti. Fakat heyecan o kadar umumî idi ki, hiç kimse bunun farkına varmadı.

Reis de halkın fikrinde idi. Maksad katilin cezayi sezasını bulması, adalet güneşinin parlamasıydı. Suçlu asılsın da bu asılan kim olursa olsun. Mademki Henry Morgan çıkagelmiştir. Öteki delikanlının yerine o asılacak, kanunun hükmü infaz edilecektir.

Solano ailesi Alfaro'nun katli hâdisesinde Henri'nin de ayni suretle masum olduğunu iddia ediyorlardı.

İdam sehpasından alınan ve bağları çözülen Francis var kuvvetile haykırmaktaydı:

—Beni muhakeme ettikten sonra idama mahkûm etmiştiniz. Halbuki bu adamı henüz muhakeme etmediniz. Hiç kimse muhakemesiz idam edilemez. Bu, kanuna aykırıdır. Tekrar muhakeme isteriz!

Sehpadan inen delikanlı doğruca Henry Morgan'ın yanına sokuldu ve hararetle elini sıktı.

Bu sırada komiser, yanında reis bulunduğu halde, Henry Morgan'ı Alfaro Solano'nun katili olarak tevkif ediyordu.

IV

Cüretkâr bir kaçırma plânı

Solano ailesi evlerinin verandasında toplanmışlardı. İçtima fevkalâde mühimdi. Francis dedi ki:

— Esas, çabuk hareket etmektir. Saniye kaybetmeğe gelmez....

Leonsia'nın kalbi burkuluyor, asabî adımlarla verandayı arşınlıyordu. Büyük bir ateşle o da tekrarladı:

— Evet, çabuk hareket etmeli... Hem de çok çabuk. Şüphesiz, şüphesiz... Yoksa...

Tez hareket etmedikleri takdirde Henry Morgan'ı bekleyen korkunc taliin dehşüncesi bile genc kızı tarümar etmeğe kafi idi:

— Yoksa.

Dedi. Fakat heyecan ve endişesi daha fazla mütalea dermeyan etmeğe müsaid değildi.

. . . . . .

(Arkası var)